

Raport
zespołu oceniającego Państwowej Komisji Akredytacyjnej
z wizytacji przeprowadzonej w dniach 12-13 maja 2011 r.
na Wydziale Zarządzania i Komunikacji Społecznej
Uniwersytetu Jagiellońskiego na kierunku „psychologia”
na studiach jednolitych magisterskich

Informacje wstępne.

1. Skład Zespołu Oceniającego.

Wizytację przeprowadził zespół oceniający w składzie: prof. dr hab. Andrzej Wójtowicz (przewodniczący, członek PKA), prof. dr hab. Jerzy Trzebiński (ekspert PKA), dr hab. Bożena Janda-Dębek (ekspert PKA), mgr Adam Szot (ekspert ds. formalno-prawnych PKA), Michał Janisz (przedstawiciel PSRP, ekspert PKA).

2. Krótka informacja o procesie przygotowania do wizytacji i jej przebiegu.

Państwowa Komisja Akredytacyjna po raz drugi oceniała jakość kształcenia na wizytowanym kierunku. Poprzednio, uchwałą nr 1173/2004 z dnia 9 grudnia 2004 r. Prezydium PKA oceniło ją pozytywnie.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Władze Uczelni stworzyły bardzo dobre warunki do pracy Zespołu.

Raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie przedłożonego przez Uczelnię raportu samooceny, przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji dotyczącej: organizacji Uczelni, spraw kadrowych oraz toku studiów, a także rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni oraz Wydziału, pracownikami i studentami ocenianego kierunku. Zespół Oceniający składa serdeczne podziękowania władzom Uczelni, Wydziału, Instytutu za wszechstronną pomoc w jego pracach.

Część I. Uczelnia i jednostka prowadząca oceniany kierunek studiów oraz ich organy.

1. Ocena misji i strategii uczelni, pozycji uczelni w środowisku oraz jej roli i miejsca na rynku edukacyjnym, ze szczególnym uwzględnieniem znaczenia jakości kształcenia i ocenianego kierunku studiów.

Uniwersytet Jagielloński w roku 2007 wydał dokument zawierający strategię rozwoju na lata następne, skorygowany w roku 2010. Podkreśla w nim znaczenie badań i kształcenia na najwyższym z możliwych poziomach dla rozwoju uczelni. Zawiera identyfikację warunków zaawansowanej modernizacji swej infrastruktury, nowych kierunków badań w

ramach współpracy z otwartymi na kooperację ośrodkami badań w skali światowej. Ustala ramowe wskazania dla melioryzacji kształcenia, w tym priorytety w zakresie jakości kształcenia. Instytut Psychologii działający w ramach Wydziału Zarządzania i Komunikacji Społecznej, prowadzący kierunek „psychologia” jest jednostką o znaczących osiągnięciach na specyficznych polach badań i kształcenia. Jego możliwości i warunki szans rozwojowych, zasoby i projekty sytuują go znacząco w polskiej psychologii. Przedsięwzięcia w ramach UJ i środowiska polskiej psychologii znajdują wiele uznania, gotowości kooperacji i zainteresowań innych ośrodków naukowych w kraju i za granicą.

2.Ocena zgodności kompetencji organów uczelni oraz jednostki prowadzącej oceniany kierunek studiów, zwanej dalej jednostką, określonych przepisami wewnętrznymi uczelni i podejmowanych działań z obowiązującymi powszechnie przepisami prawa.

Organy Uczelni oraz Wydziału Zarządzania i Komunikacji Społecznej zostały powołane zgodnie z obowiązującymi przepisami. Skład Senatu jest zgodny z prawem powszechnie obowiązującym oraz statutem Uczelni. Skład Rady Wydziału nie spełnia wymagań określonych w art. 67 ust. 4 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm) zwanej dalej Ustawą.

Zakres spraw regulowanych uchwałami Senatu jest zgodny z jego statutowymi oraz ustawowymi kompetencjami. Senat wywiązał się z obowiązku wynikającego z art. 169 ust. 2 Ustawy ustalając warunki i tryb rekrutacji oraz formy studiów na poszczególnych kierunkach, podając uchwałę do wiadomości publicznej nie później niż do dnia 31 maja roku poprzedzającego rok akademicki, którego uchwała dotyczy i przesyłając ją ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego.

Senat wywiązał się także z obowiązku przewidzianego w art. 130 ust. 2 Ustawy, tj. określił zasady ustalania zakresu obowiązków nauczycieli akademickich, rodzajów zajęć dydaktycznych objętych zakresem tych obowiązków, w tym wymiar zadań dydaktycznych dla poszczególnych stanowisk oraz zasady obliczania godzin dydaktycznych. Wysokość pensum dydaktycznego została określona w sposób zgodny z art. 130 ust. 3 Ustawy.

Rektor jest zatrudniony w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy na podstawie mianowania i w prawidłowy sposób wywiązuje się z obowiązków wynikających z art. 35 ust. 1 Ustawy.

Opłaty za wydawane dokumenty zostały ustalone przez Rektora zgodnie z postanowieniami § 20 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów (Dz. U. Nr 224, poz. 1634).

Rada Wydziału wywiązuje się z obowiązków ustawowych przewidzianych art. 68 Ustawy dla podstawowych jednostek organizacyjnych uczelni, uchwalając plany studiów i programy nauczania dla poszczególnych kierunków. W dokumentacji brak jest jednak stosownej uchwały (aktu w sensie formalnym) w tym przedmiocie. Problem ten dotyczy również innych uchwał Rady Wydziału.

Zgodnie z art. 76 ust. 2 Ustawy Dziekan jest zatrudniony w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy. Z obowiązku nakładanego w art. 130 ust. 5 Ustawy na kierownika jednostki organizacyjnej - ustalania szczegółowego zakres i wymiar obowiązków nauczycieli akademickich wywiązują się dyrektorzy instytutów.

Regulamin Studiów

Regulamin studiów został wprowadzony z poszanowaniem zasady zawartej w art. 161 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, co zostało potwierdzone uchwałą odpowiedniego organu Samorządu Studentów. Analiza Regulaminu pozwala stwierdzić, że został on napisany w sposób poprawny.

Regulamin pomocy materialnej

Uczelnia posiada *Regulamin ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych Uniwersytetu Jagiellońskiego*. Został on wprowadzony zgodnie z art. 186 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Postanowienia Regulaminu precyzyjnie i jasno określają zasady ubiegania się o przyznanie świadczenia pomocy materialnej, są zbudowane w sposób przejrzysty dla studentów. Wątpliwości budzą jedynie przepisy dotyczące warunków uzyskania stypendium za wyniki w sporcie.

Pomoc materialna dla studentów

Pomoc materialna przyznawana jest zgodnie z Regulaminem ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń, ustalonym w trybie art. 186 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2005 roku Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365 z późn. zm.) - obowiązuje od dnia 1.08.2009 r.

W ramach pomocy materialnej dla studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych UJ, studenci mogą się ubiegać o pomocy finansową. Wniosek studenta

rozpatruje Wydziałowa Komisja Stypendialna: stypendium socjalne, za wyniki w nauce, za wyniki w sporcie, zapomoga. Wydaje się że regulacje prawne i praktyka nie odbiega w powyższym zakresie od normy krajowej dla dużych uczelni państwowych.

Umowa Uczelnia – student, czesne i inne opłaty

Uczelnia podpisuje z każdym nowo przyjętym studentem *umowę o warunkach odpłatności za niestacjonarne studia* wyższe w *Uniwersytecie Jagiellońskim*, co jest zgodne z obowiązkiem ustawowym wynikającym z art. 160 ust. 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Umowa określa warunki odpłatności za studia. Jest sporządzona w dwóch jednakowych kopiach dla każdej ze stron, ich podpisy widnieją na końcu umowy. Zarówno umowa dotycząca warunków odpłatności za studia niestacjonarne jak i *Zarządzenie Rektora w sprawie Regulaminu ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych Uniwersytetu Jagiellońskiego* nie wzbudzają zastrzeżeń.

Wnioski:

Obowiązujące w Uczelni regulaminy dotyczące spraw studenckich są przejrzyste i w jasny sposób przedstawiają regulowane kwestie. Należy je ocenić pozytywnie.

3. Ocena struktury organizacyjnej jednostki w kontekście realizowanych przez nią zadań naukowych i dydaktycznych.

Instytut Psychologii na Wydziale Zarządzania i Komunikacji Społecznej konfrontuje się pozytywnie z innymi instytutami tego wydziału. Jego organizacja, kierowanie, zasoby, projekty rozwojowe ściśle powiązane z zadaniami naukowymi i dydaktycznymi znakomicie wpisują się w misję uczelni. Formalny jego ustrój, merytoryczne uposażenie, funkcjonalna struktura, szybko postępująca modernizacja programów (choć nierówna dla poszczególnych kursów, przedmiotów i procesów), znakomita infrastruktura inkorporująca nowoczesne rozwiązania technologiczne i logistyczne, kooperacja wewnątrz wydziału mobilizują do studiów i ułatwiają pracę naukową gwarantując osiągnięcie zakładanych celów.

4. Informacja o liczbie studentów oraz ocena spełnienia wymagań określonych dla uczelni publicznych w art. 163 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365 z późn. zm.).

Tabela nr 1.

Forma kształcenia	Liczba studentów		Liczba uczestników studiów doktoranckich	
	uczelni	jednostki	uczelni	jednostki
Studia stacjonarne	31 697	3 739	2 406	90
Studia niestacjonarne	13 116	2 506	276	26
Razem	44 813	6 245	2 682	116

Wnioski: Uczelnia spełnia wymagania określone dla uczelni publicznych w art. 163 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym – liczba studentów studiujących na studiach stacjonarnych jest większa od liczby studentów studiujących na studiach niestacjonarnych. Osoby studiujące w formie stacjonarnej (nie uwzględniając uczestników studiów doktoranckich) stanowią ok. 71% ogółu. Również na Wydziale Zarządzania i Komunikacji Społecznej studenci stacjonarni stanowią większość (ok. 60 %) kształcących się osób.

5. Informacje o prowadzonych przez jednostkę kierunkach studiów i dotychczasowych wynikach ocen/akredytacji, a także posiadanych uprawnieniach do nadawania stopni naukowych i prowadzonych studiach doktoranckich.

Na Wydziale Zarządzania i Komunikacji Społecznej prowadzone są studia na siedmiu kierunkach studiów:

- „informacja naukowa i bibliotekoznawstwo” – studia I i II stopnia – ocena pozytywna PKA (uchwała nr 147/2007 z 8.03.2007);
- „kulturoznawstwo” – studia I i II stopnia - kierunek dotychczas nieoceniany przez PKA;
- „psychologia” – studia jednolite – ocena pozytywna PKA (uchwała nr 1173/2004 z 9.12.2004);
- „polityka społeczna” – studia I stopnia - kierunek dotychczas nieoceniany przez PKA;
- „dziennikarstwo i komunikacja społeczna” – studia I i II stopnia – ocena pozytywna PKA (uchwała z 29.12.2004);
- „zarządzanie” – studia I i II stopnia – ocena pozytywna PKA (uchwała nr 211/2004 z 11.03.2004; uchwała nr 938/2010 z 23.09.2010);
- „ekonomia” – studia I i II stopnia - kierunek dotychczas nieoceniany przez PKA;

Akredytację Uczelnianej Komisji Akredytacyjnej otrzymały następujące kierunki prowadzone na Wydziale Zarządzania i Komunikacji Społecznej:

- „dziennikarstwo i komunikacja społeczna”
- „informacja naukowa i bibliotekoznawstwo”
- „kulturoznawstwo”

Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej UJ posiada następujące uprawnienia do nadawania stopnia naukowego:

- doktora nauk humanistycznych w zakresie: bibliologii i informatologii, nauki o sztuce, nauki o zarządzaniu
- doktora nauk ekonomicznych w zakresie nauki o zarządzaniu;
- doktora habilitowanego nauk humanistycznych w zakresie: nauki o sztuce, nauki o zarządzaniu;

Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej prowadzi studia doktoranckie w dziedzinie nauk humanistycznych.

Liczba studentów ocenianego kierunku studiów.

Tabela nr 2.

Poziom studiów	Rok studiów	Liczba studentów studiów		Razem
		stacjonarnych	niestacjonarnych	
Jednolite studia magisterskie	I	104	94	198
	II	67	76	143
	III	68	57	125
	IV	66	53	119
	V	91	69	160
Razem		396	349	745

Wnioski: Widoczne jest niesłabnące zainteresowanie studiami w ramach kierunku „psychologia” na Wydziale Zarządzania i Komunikacji Społecznej UJ zarówno na studiach stacjonarnych, jak również niestacjonarnych. Kształci się na nim ogółem 745 studentów, z czego ponad połowę (ok. 53%) stanowią osoby kształcące się na studiach stacjonarnych.

Wnioski: Instytut organizacyjnie przygotowany jest do realizacji powierzanych mu zadań. Formalna struktura sprawdza się w swych funkcjach i stanowiskach, nade wszystko jej osoby zużywają tyle zasobów, ile trzeba dla sprawnego urzeczywistniania zadań ustawowych,

statutowych, regulaminowych. Instytut ma sprawdzoną organizację, formalne podstawy, merytorycznie określoną koncepcję działania. Świetnie realizuje misję uniwersytetu w zakresie nowoczesnych ofert dydaktycznych o profilu szybko asymilowanym na rynku pracy.

Część II. Koncepcja kształcenia i jej realizacja

1. Cele kształcenia i deklarowane kompetencje absolwenta

1.1. Ocena zgodności określonej przez uczelnię sylwetki absolwenta z uregulowaniami zawartymi w standardzie oraz struktury kwalifikacji absolwenta z przyjętymi w ramach Procesu Bolońskiego tzw. deskryptorami efektów kształcenia, tj. czy zakładane cele kształcenia oraz kompetencje ogólne i specyficzne, które uzyskają absolwenci odnoszą się do wiedzy, umiejętności i postaw, w tym umiejętności stosowania w praktyce zdobytej wiedzy, dokonywania ocen i formułowania sądów, komunikowania się z otoczeniem, kontynuacji kształcenia przez całe życie, a także czy przewidziano udział pracodawców w kształtowaniu koncepcji kształcenia oraz uwzględniono potrzebę dostosowania kwalifikacji absolwenta do oczekiwań rynku pracy.

W zaprezentowanym raporcie Samooceny opisie ogólnych kwalifikacji absolwenta kierunku psychologia wyeksponowano przede wszystkim umiejętności praktyczne związane z nabywaniem szeroko rozumianych kompetencji społecznych, a wśród nich umiejętności komunikacyjnych i umiejętności kształtowania postaw. Absolwent kierunku powinien także posiadać wiedzę dotyczącą procesów grupowych, mieć umiejętności organizowania warunków pracy i działalności społecznej.

Studia na ocenianym kierunku - jak wynika z raportu, a także rozmów z pracownikami - mają przygotować przede wszystkim do diagnostyki, pomocy psychologicznej, psychoprofilaktyki oraz prewencji psychologicznej. Stąd też wśród wymienionych umiejętności, w które powinien być wyposażony absolwent, mają być umiejętności rozwiązywania konfliktów, mediacji i negocjacji, kształtowania zachowań prozdrowotnych, oceny zdrowia i zaburzeń o charakterze psychopatologicznym oraz oddziaływań prewencyjnych i psychokorekcyjnych. Stosunkowo mniej miejsca w relacjonowaniu ogólnych kwalifikacji, jakie powinien posiadać absolwent, poświęcono opisowi zdolności posługiwania się teoriami i metodami badań naukowych, a zwłaszcza umiejętnościom oceny technik, sposobów oraz narzędzi stosowanych w praktyce ze względu na spełnianie warunków rzetelności naukowej.

Realizację nabywania szeroko rozumianych kompetencji społecznych zapewnić mają zajęcia o charakterze treningowym dające możliwości rozumienia zachowań ludzi oraz własnych w relacjach z innymi. Natomiast nabywanie wiedzy z dziedzin wyjaśniających zachowania człowieka, także w przypadku ich zaburzeń, ma być możliwe dzięki realizacji zajęć z psychologii osobowości, różnic indywidualnych i psychologii społecznej oraz psychopatologii jednostki, dzieci i młodzieży oraz życia społecznego. Do wyposażenia w podstawową wiedzę i umiejętności związane z diagnostyką psychologiczną, zawarte w powszechnie przyjętych standardach dla kierunku psychologia, przygotowują zajęcia z *Metod oraz technik badania i diagnozy psychologicznej*, a także poprzez realizację przedmiotu *Teorie i metody oddziaływania w psychologii*. Etyczną postawę absolwenta, niezbędną w zawodzie zaufania społecznego, kształtować mają zajęcia z *Etyki ogólnej i zawodowej*.

Kierunek Psychologia, realizując swoje główne zamierzenia związane z kształceniem absolwentów szczególnie dobrze przygotowanych do aplikowania (zastosowania) wiedzy psychologicznej (specjalistycznej) w pracy zawodowej, proponuje swoim studentom siedem profili specjalizacyjnych: rodzina, wychowanie i kształcenie; psychologia społeczna i komunikowania się; psychologia pracy, organizacji i zarządzania; psychologia zdrowia i choroby; psychologia zaburzeń zachowania i pomocy psychologicznej; oraz prewencji i interwencji psychologicznej w społeczności. Wśród zaproponowanych studentom profili specjalistycznych na wyjątkową uwagę zasługuje unikatowy w skali kraju profil – psychologia sądowa i penitencjarna, który mógłby w przyszłości stanowić znak rozpoznawczy kierunku.

W celu realizacji założonych umiejętności praktycznych i zdobywania wiedzy specjalistycznej związanej z konkretnym profilem, studenci uczestniczą w zajęciach fakultatywnych na II i III roku, modułach specjalizacyjnych na roku IV i V, w seminariach magisterskich, na których realizowana jest tematyka związana z danym profilem, warsztatach, praktykach, wolontariatach oraz obozach naukowych. Ostatecznie zajęcia wypełniające konkretny profil specjalizacyjny obejmują łącznie 395 godzin.

Proponowany studentom system kształcenia przewiduje także nieobligatoryjny wybór profili kształcenia. Studenci, którzy nie zadeklarują uczestnictwa w konkretnym profilu specjalizacyjnym, realizują wybrane przez siebie zajęcia fakultatywne, wykłady monograficzne i moduły specjalizacyjne wypełniając odpowiednią liczbę godzin. Wprowadzony od niedawna (2010 czerwiec) system profilowania studiów jest niezwykle popularny wśród studentów, większość z nich nie ogranicza się do swobodnego wyboru kilku

różnych modułów specjalizacyjnych, profilując swoje studia w jednej z wybranych dziedzin specjalizacyjnych. ***Doceniając mocno podkreślane przez Instytut profilowanie specjalizacyjne, w opisie kwalifikacji absolwenta należałoby jednocześnie położyć większy, niż dotychczas, nacisk na wspomniane wyżej umiejętności korzystania z teoretycznej wiedzy psychologicznej, tym bardziej, że w istocie na kierunku realizowane są wartościowe zajęcia m.in. Psychologia jako nauka empiryczna, czy Wprowadzenie do metodologii nauk społecznych i filozofii nauki, w trakcie których studenci mają szansę zapoznania się z cechami poznania naukowego, ewaluacji prowadzonych w psychologii badań, budowania planu postępowania badawczego i wykorzystywania narzędzi badawczych.***

Wyraźnie kreśląc wizerunek kierunku kształcącego w zamierzeniu specjalistów od zastosowań psychologii warto także uwzględniać potrzebę dostosowania kwalifikacji absolwentów do oczekiwań rynku pracy, a to poprzez monitorowanie rynku pracy, oraz przez zwiększanie udziału pracodawców w kształtowaniu koncepcji kształcenia, o których to działaniach, poza anegdotycznymi opisami losów (znakomitymi zresztą) absolwentów, niewiele wiadomo.

Podsumowując: opis kwalifikacji absolwenta jest zgodny w większości z uregulowaniami zawartymi w standardach kierunku. Szczególny nacisk położony na umiejętności specjalizacyjne zgodny jest z ideą kierunku psychologia. Należałoby jednak wśród wiedzy, umiejętności i kwalifikacji absolwenta mocniej podkreślić kompetencje teoretyczne, które powinny być standardem kształcenia na kierunkach uniwersyteckich.

1.1.Ocena zasad rekrutacji i sposobu selekcji kandydatów, ze szczególnym uwzględnieniem zasad rekrutacji na studia II stopnia.

Proces rekrutacji na kierunek psychologia, uregulowany uchwałą nr 32/V/ 2009 Senatu UJ, z dnia 27 maja 2009 roku, przebiega zgodnie z ogólnie obowiązującymi zasadami na Uniwersytecie. Oznacza to, że rejestracja kandydatów odbywa się poprzez powszechnie już stosowany w uczelniach system Elektronicznej Rejestracji Kandydatów (ERK), a podstawą przyjęcia są, zgodnie z Ustawą z dnia 27 lipca 2005 *Prawo o szkolnictwie wyższym*, wyniki egzaminu maturalnego.

Wymagania skierowane wobec kandydatów na kierunek psychologia obejmują predyspozycje do zawodu psychologa oraz wiedzę przyrodniczą, historyczną, filozoficzną lub wiedzę o społeczeństwie. Kandydat powinien także posiadać zdolności logicznego myślenia,

prawidłowego posługiwania się językiem polskim oraz znajomością przynajmniej jednego języka obcego. Wymaganie te oczywiście potwierdzone muszą być wynikami egzaminu maturalnego.

Postępowanie rekrutacyjne odrębne jest dla kandydatów z polską nową maturą oraz polską starą maturą i innymi typami matur. Dla kandydatów z polską nową maturą wyniki obliczane są na podstawie ocen z pisemnych egzaminów z dwóch przedmiotów (na 15 przedmiotów branych pod uwagę w procesie kwalifikacji). Dla kandydatów z polską starą maturą i innymi typami matur organizowane są Centralne Egzaminy Wstępne przeprowadzane w formie pisemnej na poziomie podstawowym lub rozszerzonym. Nie stosowane są ulgi w związku z osiągnięciami na olimpiadach przedmiotowych. Chociaż obecnie na kierunku psychologia realizowane są ogólne dla Uniwersytetu Jagiellońskiego zasady przyjęcia bez postępowania rekrutacyjnego (podjęcia drugiego kierunku studiów oraz przeniesienia z innych uczelni), to jednocześnie trwają (zgodnie z Regulaminem UJ) na Wydziale Zarządzania i Komunikacji Społecznej prace nad zindywidualizowaniem owych zasad, tak by odpowiadały potrzebom wydziału.

Przyjęcia na studia podyplomowe związane z kierunkiem psychologia przebiegają w sposób zróżnicowany, zarówno ze względu na sposób określenia wstępnych kwalifikacji kandydatów (może to być konieczność ukończenia studiów psychologicznych) jak i przebieg postępowania rekrutacyjnego: kolejność składania podań lub rozmowa kwalifikacyjna.

W roku 2010/2011 rekrutacja zgodna z ogólnymi zasadami prowadzona była w sposób jednolity dla kandydatów na studia stacjonarne i niestacjonarne do wyczerpania limitu miejsc, który wynosił dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych po 100 miejsc. Liczba kandydatów na studia stacjonarne znacznie przekraczała limit miejsc – po ok. 10 kandydatów na jedno miejsce, na studia niestacjonarne zdecydowanie mniej - po ok. 2 osoby na jedno miejsce.

W opisywanym roku liczba studentów I roku to 104 osoby na studiach stacjonarnych oraz 94 osoby na studiach niestacjonarnych (limit niewypełniony ze względu na niedopełnienie przez kandydatów obowiązku złożenia stosownych dokumentów lub nieopłacenie w odpowiednim terminie czesnego).

Posumowanie: postępowanie rekrutacyjne jest prawidłowe, przeprowadzane zgodnie z ogólnie przyjętymi zasadami regulowanymi odpowiednimi uchwałami Senatu Uniwersytetu Jagiellońskiego i Regulaminem Studiów UJ. W trakcie wizytacji nie zgłaszano szczególnych

problemów związanych z rekrutacją. Można natomiast mieć pewne propozycje dla kierunku, który – jak wynika z rozmów z dyrekcją Instytutu - nie prowadzi odrębnej akcji promocyjnej w celu pozyskiwania kandydatów. Wprawdzie liczba kandydatów obecnie znacznie przekracza limit miejsc, to jednak należy pamiętać, że w dobie „niżu demograficznego”, dosyć swobodnymi dzisiaj możliwościami studiowania poza granicami Polski oraz na podobnym, a przecież konkurencyjnym kierunku psychologia, istniejącym w obrębie Uniwersytetu Jagiellońskiego na Wydziale Filozoficznym, warto już dzisiaj pomyśleć o szerokim promowaniu kierunku wskazując na jego walory i specyfikę. Zaniechanie akcji promocyjnej dzisiaj, może w przyszłości niekorzystnie odbić się w liczbie i jakości zgłaszających się kandydatów.

1.3. Ocena realizacji programu studiów, z punktu widzenia zgodności realizowanego programu studiów z deklarowanymi celami kształcenia, tj. czy przyjęte rozwiązania programowe umożliwiają osiągnięcie każdego z deklarowanych celów kształcenia sformułowanych w sylwetce absolwenta oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta, a także ocena spełnienia wymagań określonych w standardach, w tym analiza porównawcza planów studiów i programów kształcenia z obowiązującymi w czasie ich realizacji standardami.

Ocenie podlegają również: sekwencja przedmiotów, oferta zajęć do wyboru i stopień internacjonalizacji kształcenia.

Programy studiów na kierunku psychologia dostosowane są do przyjętych standardów kształcenia psychologicznego na jednolitych studiach pięcioletnich. Trwają 10 semestrów, w trakcie których realizowane jest 2805- 2825 godzin dydaktycznych i zaliczane 300 punktów ECTS. Należy zwrócić uwagę, że liczba realizowanych godzin przekracza minimalną liczbę godzin do realizacji na studiach psychologicznych przewidzianą w standardach kształcenia, co może świadczyć o tendencji Instytutu do dbałości w przygotowaniu swoich absolwentów. Plany studiów są aktualizowane (ostatnia aktualizacja 23.06.2010, co potwierdzają odpowiednie decyzje Rady Wydziału, zał. 5a) w celu zoptymalizowania procesu kształcenia oraz dostosowania do potrzeb praktyki społecznej. Warto wspomnieć również, że takie same programy zajęć obowiązują na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych (jedyna różnica dotyczy zajęć z WF, które nie są realizowane na studiach niestacjonarnych). Brak zróżnicowania w programach obu trybu studiów jest przejawem dbałości o proces kształcenia i budowania bardzo dobrej reputacji Instytutu, który nie zamierza dzielić swoich studentów

ze względu na jakość kształcenia. Program studiów zbudowany jest z trzech bloków. Blok A – to grupa treści podstawowych, na które składają się zajęcia z filozofii z elementami logiki, biologicznych podstaw zachowania, wprowadzenia do psychologii i historii myśli psychologicznej, metodologii badań i statystyki, elementy informatyki i obsługi komputera, etyki zawodu psychologa, oraz języka obcego. W stosunku do obowiązujących standardów program poszerzony jest o niezbędne dla kształcenia psychologów zajęcia z elementów socjologii i antropologii kulturowej, które mogą być zajęciami do wyboru z antropologią filozoficzną.

Blok B – wypełniają zajęcia kierunkowe. Są to: procesy poznawcze, emocje i motywacja, osobowość, psychologia różnic indywidualnych, rozwoju człowieka, psychometrii i diagnozy psychologicznej, psychologii społecznej, psychopatologii i psychologii stosowanej, oraz pomocy psychologicznej. W ten sposób wypełnione są standardy kształcenia obowiązujące na kierunku psychologia. Do bloku zajęć kierunkowych włączono ponadto zajęcia z psychologii pozytywnej, wychodząc naprzeciw najnowszym tendencjom uprawiania psychologii jako nauki teoretycznej i praktycznej. W bloku C realizowane są zajęcia do wyboru, wśród których są wykłady monograficzne, pracownie fakultatywne, blok zajęć fakultatywno-specjalizacyjnych, moduły specjalizacyjne, seminaria magisterskie oraz warsztaty psychologii stosowanej. Program studiów uwzględnia w ramach modułów specjalizacyjnych realizację zajęć o charakterze praktycznym, do których zaliczone zostały warsztaty, praktyki, wolontariaty i obozy naukowe. Na uwagę zasługuje bardzo bogata oferta zajęć wybieralnych przez studentów. Mają oni w ten sposób możliwości realizacji swoich zainteresowań.

Formy zajęć realizowanych na kierunku nie odbiegają od ogólnych zasad przyjmowanych w standardach. Realizowane są zarówno wykłady (1198 godzin), ćwiczenia i konwersatoria (975 godzin), oraz seminaria (90 godzin). Wprawdzie niemal 50% zajęć stanowią wykłady, które są bardziej bierną formą uczestnictwa w zajęciach, jednak należy pamiętać, że mamy do czynienia z kierunkiem uniwersyteckim, nie zaś szkołą uczącą zawodu z zajęciami wyłącznie praktycznymi.

Wśród propozycji zajęć do wyboru są także zajęcia w języku angielskim, w tym jeden wykład oraz jedno konwersatorium z negocjacji biznesowych. W sylabusach zarówno jednych, jak i drugich zajęć, brakuje literatury przedmiotu, co w przypadku zajęć z negocjacji, przy zaliczeniu polegającym na napisaniu pracy pisemnej obrazującej określone taktyki negocjacyjne może być zrozumiałe, natomiast w przypadku zajęć wykładowych kończących

się egzaminem pisemnym - podanie literatury przedmiotu mogłoby być przydatne dla studentów.

Rodzaj realizowanych przedmiotów nie odbiega od uznanych standardów. W kwestii sekwencji zajęć można mieć pewne uwagi dotyczące zgromadzenia bardzo trudnych zajęć na pierwszym roku studiów. Plan zajęć przewiduje realizację zajęć z przedmiotów: procesy poznawcze – część pierwsza i druga, psychologia emocji i motywacji oraz psychologia rozwoju człowieka w biegu życia. Rozumiejąc, że zajęcia z tych przedmiotów stanowią podstawy rozumienia zachowania człowieka i są niezbędne do wejścia w bardziej złożone, specjalistyczne zagadnienia psychologiczne, wydaje się, że mogą stanowić zbyt duże obciążenie dla studentów pierwszego roku, nie tylko czasowe ale przede wszystkim poznawcze. To zaś nie gwarantuje dobrego przygotowania studentów ze wszystkich tych wymienionych dziedzin. Można zastanowić się nad przełożeniem, przynajmniej zajęć z psychologii emocji i motywacji na III semestr II roku.

1.4.Ocena systemu ECTS

Jak wynika z przedstawionej dokumentacji (programy i plany studiów) studenci realizują przedmioty, którym w całym okresie studiów przypisane jest łącznie 300 pkt. ECTS, co jest zgodne z przyjętym standardem kształcenia. Rozłożenie punktów na przedmioty z grupy treści podstawowych (64 pkt. ECTS) oraz kierunkowych (236 pkt. ECTS) jest zgodne z przyjętymi standardami. Do pomyślnej realizacji każdego roku studiów niezbędne jest uzyskanie 60 pkt. ECTS.

Na pierwszych trzech latach najwięcej punktów studenci otrzymują za przedmioty mające największe znaczenie dla ich kształcenia psychologicznego, takich jak: psychologia procesów poznawczych (12 pkt. ECTS – za obie części), psychologia rozwoju człowieka (10 pkt. ECTS), psychologia osobowości (9 pkt. ECTS), psychopatologia (10 pkt. ECTS), psychologia społeczna (9 pkt. ECTS) i psychologia zdrowia i choroby (pkt. ECTS), a w następnych latach zajęcia z modułów specjalizacyjnych (14 pkt. ECTS), fakultatywnych specjalizacyjnych w różnych wariantach (po 20 pkt. ECTS) oraz seminaria magisterskie (po 22 pkt. ECTS). Ta punktacja odzwierciedla zarówno stopień trudności, ważności przedmiotu, jak i nakład pracy studenta konieczny dla jego zaliczenia.

Pewną wątpliwość budzi zaliczenie na I roku studiów aż 7 pkt. ECTS treningowi psychologicznemu, przy także 7 pkt. ECTS przyznanych zajęciom z emocji i motywacji. Należy rozumieć, że Instytut przywiązuje już na pierwszym roku ogromną wagę do zajęć

praktycznych (te akurat mają także zapewne charakter adaptacyjny dla studentów) nie mniej jednak proporcja przyznawanej tym zajęciom punktacji nie wydaje się słuszna. Doceniając zajęcia praktyczne i ich cele, nie można wszakże zapomnieć, że zajęcia z psychologii emocji i motywacji należą do kanonu absolutnie niezbędnego wyposażenia psychologa i powinny być wyżej oceniane niż zajęcia treningowe.

Zarówno ogólna suma punktów ECTS przypisana do całości studiów, jak i do poszczególnych lat jest zgodna ze standardami. W większości przypisana punktacja odzwierciedla wagę i trudność przedmiotów. Pewnej korekty, jak się wydaje, wymaga przypisywanie takiej samej liczby punktów zajęciom treningowym, jak i bardzo trudnym zajęciom teoretycznym.

1.5 Ocena systemu opieki naukowej i dydaktycznej

Informacje dotyczące dyżurów pracowników dydaktycznych jak również związane z tokiem studiów są wywieszane na tablicach ogłoszeń znajdujących się w budynku Wydziału. Dodatkowo są one dostępne na bieżąco aktualizowanej stronie internetowej Uczelni. Dyżury dydaktyczne nauczycieli odbywają się zgodnie z grafikiem i w odpowiednim wymiarze czasu. Kadra dydaktyczna oceniana jest przez studentów bardzo wysoko. W odczuciu żaków wykładowcy są zawsze przygotowani do zajęć, spóźnienia czy odwoływanie zajęć zdarzają się sporadycznie, a studenci są o tym zawsze wcześniej informowani. Dzięki różnorodnym formom zajęć (częste zajęcia praktyczne, zajęcia w sali lustrzanej) oraz doświadczeniu praktycznemu wykładowców, studenci mają możliwość lepszego przygotowania się do przyszłej pracy. Wykładowcy zawsze podają zasady zaliczenia przedmiotu oraz sylabusy na pierwszych zajęciach. Pozytywnie została oceniona opieka dydaktyczna nad seminarzystami. Studenci chwalą promotorów za ich profesjonalizm, dyspozycyjność oraz chęć pomocy.

Ze słowami uznania ze strony studentów spotkała się administracja uczelni, która działa sprawnie i efektywnie. Żacy posiadają osobiste konta w systemie USOS, przez które dokonują zapisów na zajęcia dydaktyczne, składają podania w indywidualnych sprawach studenckich oraz wypełniają ankiety ewaluacyjne. Na uwagę zasługuje fakt, iż właśnie dzięki systemowi USOS studenci mogą na bieżąco obserwować stan rozpatrywanych indywidualnych wniosków. Wszystkie wzory pism związanych z tokiem studiów dostępne są na stronie internetowej Uczelni.

W budynku Wydziału znajduje się Biblioteka Wydziałowa, która w odczuciu studentów posiada ubogi księgozbiór. Podczas spotkania z zespołem akredytacyjnym studenci

stwierdzili, iż często zdarza się sytuacja, iż w Bibliotece znajduje się tylko jeden egzemplarz książki. W ramach pomieszczeń zajmowanych przez Bibliotekę Wydziałową znajduje się wydzielona czytelnia, gdzie studenci mają możliwość skorzystania z nowoczesnego sprzętu multimedialnego oraz z bezpłatnych stanowisk komputerowych podłączonych do Internetu. Według studentów czytelnia czynna jest w odpowiednim wymiarze czasu.

System opieki naukowej i dydaktycznej należy ocenić bardzo dobrze. Jedyne księgozbiór znajdujący się w Bibliotece Wydziałowej został przez studentów oceniony negatywnie.

2. Analiza i ocena efektów kształcenia

2.1. Ocena weryfikacji etapowych i końcowych osiągnięć studenta

Z rozmów z pracownikami oraz z dostarczonej dokumentacji (załącznik 5c: katalog przedmiotów – sylabusy) wynika, że - zgodnie z przyjętymi zwyczajami w uczelniach wyższych - postępy studentów oceniane są na podstawie wyników egzaminów pisemnych i ustnych (np. zajęcia z przedmiotu: *Neuronauka a neuropsychologia*), kolokwii, prac pisemnych i prac mających na celu zaprojektowanie własnych badań (np. zajęcia fakultatywne – *Psychologia zeznań świadków*), opinii i esejów (np. zajęcia z przedmiotu – *Trening psychologiczny*). Nieco tajemniczo brzmi zapis dotyczący zaliczania przedmiotu z *Analizy transakcyjnej – modele komunikacji i wyjaśnienie relacji międzyludzkich*, bowiem prócz obecności i aktywności na zajęciach, wykładowca warunkiem zaliczenia czyni „pracę dodatkową” nie wyjaśniając w sylabusie na czym owa praca ma polegać.

Postępy studentów oceniane są zgodnie z obowiązującymi powszechnie zwyczajami, oraz Regulaminem Studiów UJ, w skali: 2.0 – 5.0.

Podsumowanie: ocenianie postępów studentów odbywa się zgodnie z przyjętymi w uczelniach obyczajami oraz uregulowaniami zawartymi w Regulaminie. Ze względu na liczbę zajęć praktycznych, wiele ocen postępów polega na zaliczeniu pracy pisemnej, w której studenci wykorzystują zarówno wiedzę praktyczną, jak i teoretyczną bazując na zadanej przez wykładowców literaturze.

2.2. Analiza skali i ocena przyczyn odsiewu studentów

Odsiew studentów na poszczególnych latach studiów w roku akademickim 2009/2010, z uwzględnieniem poziomu i formy studiów (stan na dzień 28.02.2010):

Poziomy i formy studiów	Liczba studentów	I rok	II rok	III rok	IV rok	V rok	Razem
Jednolite studia magisterskie Stacjonarne	przyjętych	72	57	77	75	86	367
	skreślonych	15	5	2	2	9	33
Jednolite studia magisterskie Niestacjonarne	przyjętych	103	58	58	59	83	361
	skreślonych	41	5	5	4	11	66

Największy odsiew studentów występuje na I roku. Drugi w kolejności jest rok V, na którym skreśla się studentów, którzy nie oddają pracy magisterskiej w terminie. Osoby takie kończą studia po ich wznowieniu i powtarzaniu V roku.

Odsiew studentów na poszczególnych latach studiów w roku akademickim **2010/2011**, z uwzględnieniem poziomu i formy studiów (Stan na dzień 28.02.2011)

Poziomy i formy studiów	Liczba studentów	I rok	II rok	III rok	IV rok	V rok	Razem
Jednolite studia magisterskie Stacjonarne	przyjętych	104	67	68	66	91	396
	skreślonych	4	0	0	0	0	4
Jednolite studia magisterskie Niestacjonarne	przyjętych	94	76	57	53	69	349
	skreślonych	14	8	0	1	0	23

Studenci w Instytucie Psychologii Stosowanej zgodnie z obowiązującym Regulaminem Studiów UJ zaliczają poszczególne lata studiów w systemie rocznym. Aby zaliczyć rok muszą spełnić warunek uzyskania 60 pkt. ECTS. W warunkach szczególnych kierownik jednostki może, na wniosek studenta, dokonać wpisu na rok wyższy wówczas, gdy liczba uzyskanych punktów wynosi 50. W przypadku nieuzyskania wymaganej liczby punktów student jest zobowiązany do uzupełnienia braków, zgodnie z Regulaminem UJ do końca kolejnego roku akademickiego, przy czym ten sam przedmiot może być powtarzany tylko jeden raz w czasie studiów.

Największy odsiew studentów dotyczy przede wszystkim I roku. Liczba studentów skreślonych po pierwszym roku studiów stacjonarnych to ok. 20%, studiów niestacjonarnych ok. 40% (dane po I semestrze 2010 roku). W przypadku studentów niestacjonarnych oprócz niepowodzeń w nauce przyczyną bywają osobiste problemy studentów oraz związane z niepłaceniem czesnego. Tak spory odsiew po pierwszym roku spowodowany jest przede wszystkim trudnościami w sprostaniu przez studentów dosyć wygórowanym wymaganiom związanym z wieloma trudnymi egzaminami na pierwszym roku (jest ich 9 w I i II semestrze). Trudno jednak czynić kierunkowi z tego tytułu zarzut, jeżeli chce utrzymywać

wysoki poziom kształcenia na swoich studiach. W kolejnych latach największy odsiew dotyczy roku V, na którym studenci, którzy nie obronili pracy magisterskiej w terminie, są skreślani z listy studentów. Mają jednak możliwość wznowić i zakończyć studia powtarzając V rok.

Jak wynika z dokumentacji i z rozmów z dyrekcją Instytutu przyczyny odsiewu nie mają szczególnego charakteru i podobnie jak na innych uczelniach, są związane z trudnościami sprostania wysokim wymaganiom oraz, w przypadku studentów niestacjonarnych, rezygnacją ze studiów.

2.3. Ocena zasad dyplomowania, w tym wewnętrznych uregulowań prawnych w tym zakresie, dotyczących m.in. zasad ustalania i wyboru tematów prac, wyboru opiekunów i recenzentów, przeprowadzania egzaminów dyplomowych oraz działań zapobiegającym patologiom, a także losowo wybranych prac dyplomowych

Ogólne zasady dyplomowania uregulowane są zasadami przyjętymi przez Senat i przedstawionymi w Regulaminie Studiów UJ. Tak, jak w większości uczelni, przed przystąpieniem do egzaminu magisterskiego i obrony pracy dyplomowej studenci zobowiązani są do zaliczenia wszystkich przewidzianych planem studiów przedmiotów oraz przedłożenia pracy magisterskiej.

Zasady przygotowania prac magisterskich reguluje Uchwała Rady Instytutu z dnia 12 maja 2010 (z dokładnymi wytycznymi dot. przygotowania prac dyplomowych). Studenci oddają trzy egzemplarze pracy magisterskiej wraz z płytą CD, na której jest zapis cyfrowy pracy.

Studenci mają do wyboru wiele seminariów magisterskich o zróżnicowanej problematyce. W roku akademickim 2010/2012 studenci mieli do wyboru 12 seminariów magisterskich, które w przeważającej większości prowadzone są przez samodzielnych pracowników nauki. Tematyka seminariów zgodna jest z zainteresowaniami badawczymi poszczególnych naukowców. Wyjątkowo za zgodą Rady Wydziału do prowadzenia seminariów magisterskich dopuszczeni są nauczyciele akademicki z tytułem doktora. Recenzenci prac wskazywani są przez promotora z zastrzeżeniem wszakże, że gdy promotorem jest doktor, wówczas recenzent musi być samodzielnym pracownikiem naukowym.

Studenci wybierają promotorów swoich prac za pomocą systemu USOS, kierując się listą seminariów corocznie prezentowaną przez dyrekcję Instytutu. Grupy seminaryjne liczyć

powinny co najmniej 8 osób, zaś przy przekroczeniu limitu zgłoszeń promotor może ustalić dodatkowe kryteria doboru kandydatów. Na niektórych seminariach (np. *Psychologii sądowej*, *Konteksty rozwoju człowieka*) przy przejściu obowiązuje rozmowa kwalifikacyjna, średnia z ocen z przedmiotów wybranych przez promotora, dobra znajomość języka angielskiego (np. *Psychologia a neuronauka*), oryginalność koncepcji i umiejętność jej przedstawienia przez kandydata (np. *Korelaty osobowościowe uzależnień różnego typu*).

Przebieg ostatniego etapu jest następujący: po pozytywnych recenzjach (promotor oraz recenzent) student zostaje dopuszczony do egzaminu dyplomowego oraz obrony pracy magisterskiej. Na egzaminie dyplomowym student obowiązany jest odpowiedzieć na trzy pytania: z dziedziny psychologii ogólnej, zastosowań psychologii i metodologii. Pula pytań z tych dziedzin znana jest studentom wcześniej, tak że mają oni możliwość przygotowania się do egzaminu dyplomowego. Po pozytywnym zdaniu egzaminu student odpowiada na pytania dotyczące pracy magisterskiej zadawane przez promotora i recenzenta. Ocena końcowa wystawiana jest zgodnie z algorytmem zawartym w instrukcji Działu Nauczania UJ z dnia 16.06.2010.

Na uwagę zasługują stosowane w Instytucie przejrzyste protokoły z egzaminu dyplomowego oraz protokoły z recenzji pracy. Punktowa ocena poszczególnych aspektów oceniania pracy magisterskiej jest wystarczająco szczegółowa, a jednocześnie pozwalająca na zobiektywizowanie końcowych ocen.

Podsumowanie: zasady przygotowania prac dyplomowych, możliwości wyboru seminariów magisterskich oraz przebieg egzaminu magisterskiego i obrony pracy są bardzo dobrze przygotowane. Jedynym zastrzeżeniem jest fakt niestosowania do tej pory programu antyplagiatowego, do którego wykorzystywania (jak wynika z informacji od Dyrekcji) Instytut dopiero się przygotowuje. Wprawdzie studenci podpisują stosowne oświadczenia o samodzielności pracy, niemniej posługiwanie się programem antyplagiatowym jest już niemal standardem na większości dużych uczelni.

Ocena losowo wybranych prac dyplomowych (załącznik 3)

Proponowany przez Instytut przebieg egzaminu magisterskiego i obrony pracy magisterskiej powinien zapewnić wysoki poziom ostatniego etapu kształcenia na kierunku. Przegląd zrealizowanych w Instytucie i omówionych (zob. załącznik nr 3) prac magisterskich wskazuje, że są one zgodne z tematyką badawczą i zainteresowaniami naukowymi osób je prowadzących. W Instytucie prace magisterskie, oprócz samodzielnych pracowników naukowych, realizowane są także pod kierunkiem adiunktów. Sposób realizacji prac magisterskich regulują wytyczne dotyczące ich prowadzenia (zał. C2, 2010/2011).

Preferowane są prace mające charakter empiryczny, wyjątkowo zaś kazuistyczny, co jest zgodne z postulatami Komitetu Nauk Psychologicznych PAN. Przegląd wybranych prac dowodzi, że w przeważającej większości prace są na dobrym, a nawet bardzo dobrym poziomie i spełniają wymagania stawiane pracom z zakresu psychologii. Tematyka niektórych prac jest oryginalna, badania i analizy dobrze przeprowadzone, co świadczy o dobrym przygotowaniu metodologicznym studentów. Większość ocen jest adekwatnych do wartości prac, a promotorzy i recenzenci różnią się nieznacznie w ich ocenie. Jednak w kilku przypadkach można mówić o zawyżaniu ocen przez promotora, w jednym zaś zawyżenie oceny ma charakter rażący. Błędy formalne związane z umiejętnościami posługiwania się literaturą, nie wpisywanie autorów, źródeł i stron cytowanych należy uznać za wyjątkowe niedbalstwo autora pracy, a i niedostateczną opiekę ze strony promotora. Studenci na **wszystkich** (szczególnie w uczelniach) zajęciach powinni być wyjątkowo uczulani na wykorzystywanie cudzych myśli i poglądów, promotorzy zaś zobligowani do zwiększonej czujności w tej kwestii. Prowadzona dokumentacja przebiegu egzaminu magisterskiego oraz obrony prac jest pełna i prowadzona w sposób bardzo dobry. Obrona pracy magisterskiej przeprowadzana jest w sposób typowy dla studiów uniwersyteckich i składa się z dwóch części – egzamin (pytania losują z trzech zbiorów: 90 - pula ogólna, 100 - stosowana, 60 - metodologia; po jednym pytaniu – pozytywna ocena przynajmniej na 2 pytania). Obrona pracy: dwa pytania, jedno zdaje promotor (z obszaru pracy), drugie recenzent (pytanie ściślej związane z pracą).

2.4.Ocena zdefiniowanych przez uczelnię efektów kształcenia i zgodności ze standardami i realizowanym programem

Weryfikacja wiedzy studentów odbywa się poprzez typowe w uczelniach egzaminy semestralne i kolokwia. Do egzaminów, w większości przypadków pisemnych, studenci mogą przystępować po zaliczeniu ćwiczeń, które to zaliczenie uzyskać można uzyskując pozytywną ocenę z kolokwium - najczęściej pisemnego, w niektórych przypadkach ustnego. Pisemne egzaminy kończące przedmiot w przeważającej liczbie mają charakter testowy i dla uzyskania pozytywnej oceny wymagane jest zaliczenie minimum 55%, 60% punktów. Te formy weryfikacji wiedzy dominują na pierwszych latach studiów. W kolejnych latach, gdy wprowadzane są zajęcia fakultatywne, moduły i profile specjalizacyjne, wraz ze zwiększaniem się liczby prac weryfikujących wiedzę studentów i ich umiejętności praktyczne, związane z wypełnianiem przyszłej roli zawodowej, zwiększa się liczba prac

zaliczeniowych mających charakter raportu z samodzielnej pracy studenta, projektów własnych badań, opisów przypadków. Sposób weryfikowania w Instytucie jest zgodny z ogólnymi założeniami programowymi oraz ze standardami kształcenia psychologicznego.

3.Ocena organizacji i realizacji procesu dydaktycznego

3.1 Ocena stosowania metod dydaktycznych i trafności ich doboru ze szczególnym zwróceniem uwagi na metody i techniki kształcenia na odległość oraz technologie informatyczne, zakres i treść pracy własnej studenta, innowacyjność prowadzonych zajęć, a także potrzeby osób niepełnosprawnych

W Instytucie Psychologii Stosowanej wykorzystywane są zarówno tradycyjne w kształceniu akademickim metody, takie jak wykłady, ćwiczenia, seminaria, jak i zajęcia warsztatowe, terenowe, treningi, praktyki i obozy naukowe. Formy zajęć dostosowane są zarówno do treści zajęć, jak i do zakładanych celów kształcenia. Na pierwszym roku studiów dominują wykłady i ćwiczenia, na następnych latach studiów zwiększa się liczba zajęć konwersatoryjnych, a wraz z wprowadzeniem modułów specjalizacyjnych (od IV roku) zajęć terenowych. Zajęcia odbywające się poza terenem uczelni (np. *Psychologia reklamy i marketingu* m.in. w ośrodkach telewizji Kraków) mają na celu nabywanie przez studentów umiejętności praktycznego zastosowania psychologii.

Zapisy na zajęcia przebiegają z wykorzystaniem systemu USOS. W przypadku zwiększonego zainteresowania konkretnymi zajęciami, wykładowcy posługują się wcześniej ogłoszonymi kryteriami, do których należą: rozmowa kwalifikacyjna, lub średnia ocen z wybranych przedmiotów. Grupy ćwiczeniowe i konwersatoryjne prowadzone są, gdy grupa liczy minimum 15 osób, treningowe - przy odpowiednio mniejszej liczbie: 12-14 osób. Instytut Psychologii Stosowanej może poszczycić się wyjątkową w skali kraju bazą lokalową, stąd też np. zajęcia treningowe odbywają się w specjalnie do tego przystosowanych salach, warsztatowe mogą odbywać się w znakomicie zaprojektowanej sali z lustrem weneckim, lub też w pracowni psychologii transportu. Wyposażenie sal w urządzenia multimedialne i tablice interaktywne stwarza doskonałe możliwości prezentacji materiału w trakcie ćwiczeń i wykładów. Urządzenia te wykorzystywane są zarówno przez wykładowców, jak i przez studentów prezentujących swoje projekty.

Corocznie modyfikowana jest także lista zajęć fakultatywnych, zgodnie z poziomem ich popularności wśród studentów, jak i zgodnie z wynikami ewaluacji.

Dużą rolę w usprawnianiu procesu dydaktycznego ma system USOS, który umożliwia studentom nie tylko zapisy na zajęcia, ale pełni także funkcje związane z dokumentacją osiągnięć studentów (protokoły egzaminacyjne i zaliczeniowe) oraz daje możliwości szybkiej komunikacji wykładowców ze studentami i oceniania przez nich zajęć.

Zajęcia mają typową formę dla kierunku psychologia i obejmują zajęcia obligatoryjne wspólne dla wszystkich studentów oraz dla poszczególnych specjalizacji, oraz zajęcia fakultatywne. W porównaniu z innymi instytutami psychologii (np. UAM, KUL, UJ – na Wydziale Filozoficznym) dość mała jest liczba obowiązkowych godzin zajęć fakultatywnych i dość mała jest liczba zajęć do wyboru. Przy wyborze wykładów, ale i innych zajęć fakultatywnych, studenci mogą korzystać z oferty całego UJ, w tym Instytutu Psychologii Wydziału Filozoficznego UJ. Wzbogaca to ofertę dydaktyczną. Jest ona nieco ograniczona dużymi odległościami między macierzystym instytutem a pozostałymi budynkami, w których odbywają się zajęcia.

Zajęcia mają formę wykładów, ćwiczeń i warsztatów.

Ćwiczenia prowadzone są regulaminowo w grupach do 20 osób – pozytywnie zweryfikowane to zostało na zajęciach przez nas hospitowanych. W przypadku zajęć warsztatowych i niektórych ćwiczeń grupy są mniejsze ze względów organizacyjnych lub formalnych (np. w szpitalu). Ze względu na liczebność studentów w grupie i warunki lokalowe oferta Instytutu wyróżnia się korzystnie na tle innych ośrodków.

Seminaria magisterskie trwają 3 semestry, po 30 godzin każdy, czyli razem 90 godzin. Jest to najmniejszy wymiar godzinowy dla tego typu zajęć na krajowych kierunkach psychologicznych. Ogłoszenia z tematami seminariów ukazują się na stronie internetowej instytutu. Vice-dyrektor instytutu dba o pełną obsadę dla zgłaszających się prowadzących, odbierając nadwyżki osobom do których zgłosiło się więcej studentów, inspirowe też niekiedy zmianę tematu. Obszar tematów zgodny jest z zainteresowaniami prowadzących i rocznie obejmuje od 12 do 15 tematów. Oznacza to, że na jedno seminarium przyjmowane jest około 8 – 12 osób. Prowadzący ustala godzinę seminarium, częste są seminaria w godzinach przedpołudniowych lub wczesno popołudniowych (do 14:00). W ten sposób jednak studenci niestacjonarni są pozbawieni możliwości uczestniczenia w sporej części zgłaszanych seminariów magisterskich. Podsumowując, choć liczba osób w grupie seminaryjnej magisterskiej jest bardzo dobra, to wydaje się że dwie rzeczy są niezadawalające:

a) Za mała jest liczba godzin przeznaczonych na to seminarium. Można sądzić, że Instytut zbyt małą wagę przywiązuje do tej formy kształcenia uniwersyteckiego.

b) Seminarium jest zorganizowane zbyt mocno wokół zainteresowań i potrzeb pracowników Instytutu, a nie wokół zainteresowań i kariery zawodowej studentów. Za mało jest tematów do wyboru. Szczególnie mała jest możliwość wyboru dla studentów niestacjonarnych. Redystrybucja studentów do poszczególnych prowadzących - tak aby zrealizowali swoje pensum - ogranicza dodatkowo wybór zajęć przez studenta.

Samodzielna praca studenta

W toku studiów przeważają zajęcia prowadzone metodami sprawdzonymi, czyli konserwatywnymi. Jedyną stosowaną powszechnie pomocą techniczną na wykładach są slajdy. Zajęcia prowadzi pracownik a praca samodzielna studenta na większości zajęć mają charakter wykonywania prac warsztatowych, np. analiz diagnostycznych, *case studies*. Studia przypadku przeważają na przykład na modułach specjalizacyjnych (dwa moduły w trakcie studiów).

E-learning

Mimo istnienia platformy uniwersyteckiej do zajęć metodą e-learningową, lub z wykorzystaniem częściowo tej metody, w Instytucie nie wykorzystuje się do tej pory tej metody. Wg. Kierownictwa, jest ona w planach.

3.2 Ocena dostępności i jakości sylabusów

Wszystkie sylabusy, poza dotyczącymi seminariów magisterskich, opracowane są według jednego, uznanego już wzorca, zgodnego z Uchwałą nr 501/2008 PPAK z dnia 3 lipca 2008 w sprawie kryteriów oceny planów studiów i programów nauczania. Poziom ogólności zamieszczonych treści w sylabusach jest zróżnicowany. W niektórych z nich, zwłaszcza mających charakter warsztatowy, treści programowe rozpisane są szczegółowo na kolejne ćwiczenia przewidywane do wykonania przez studentów. Treści programowe zawarte w sylabusach zgodne są z założonymi celami kształcenia. W sylabusach dotyczących ważnych podstawowych przedmiotów kierunkowych proponowane treści zgodne są ze standardami nauczania psychologii. Proponowana literatura obowiązkowa obejmuje najważniejsze podręczniki i publikacje w danych dziedzinach.

Na uznanie zasługuje fakt uwzględniania literatury anglojęzycznej (m.in. przedmioty: *Chronopsychologia, Poznawcze i emocjonalne skutki chronicznego niedoboru snu, To, co najważniejsze, czyli problematyka wartości z perspektywy psychologii pozytywnej*) ponieważ takie działanie przygotowuje studentów do pracy z psychologicznym tekstem obcojęzycznym.

Nie we wszystkich jednak sylabusach zamieszczono literaturę nadobowiązkową i, co ważniejsze, są sylabusy (dwa przedmioty w języku polskim i dwa w języku angielskim), w których brak także i literatury obowiązkowej. Przy konstrukcji niektórych sylabusów (*Psychologia reklamy i marketingu*) warto, aby prowadzący sięgnęli do nieco nowszej literatury – wszak jest to niezmiernie dynamicznie rozwijająca się dziedzina psychologii stosowanej i co roku ukazują się nowe publikacje książkowe. Nota bene, wydaje się, że ulubionym podręcznikiem wykładowców jest *Psychologia i życie* Zimbardo i Ruch, ponieważ pozycja ta pojawia się w sylabusach różnych zajęć nader często (na I roku – w trzech sylabusach, na II – w dwóch) a jest już pozycja, która jednak przeżyła już swoją świetność.

Sylabusy dostępne są dla studentów zarówno w formie internetowej, jak i przekazywane są studentom w trakcie pierwszych zajęć organizacyjnych z danego przedmiotu, wraz z określeniem wymagań związanych z jego zaliczeniem.

Sylabusy mają różny stopień szczegółowości ale są zgodne z założonymi celami kształcenia i przyjętymi standardami kształcenia psychologicznego. W znaczącej większości sylabusów nie ma uchybień i braków. Są dostępne dla studentów zarówno w formie cyfrowej, jak i przekazywane przez prowadzących na początku zajęć.

Sumując: Sylabusy zajęć ukazują się na stronie internetowej i są dostępne w wersji wydrukowanej. Wypełniane są według schematu uczelnianego. Są w zdecydowanej większości jasno i wyczerpująco napisane. Analiza treści sylabusów wybranych zajęć prowadzi na następujących uwag:

1. Niektóre ważne wykłady obligatoryjne prezentują wiedzę psychologiczną kończącą się na latach 60 -70- tych ubiegłego wieku. Jest nim na przykład wykład z osobowości, wykład ze stresu i wykład z rozwoju jednostki. W wykładzie z osobowości brakuje omówienia czynnikowej teorii pięciu składników (tzw. big five. Zob. Costa, McCrae), biologicznych podstaw osobowości, wewnętrznych mechanizmów kontroli zachowania, struktury i funkcji regulacyjnych reprezentacji świata społecznego, świadomych i nieświadomych mechanizmów kształtowania się celów działania, preferencji i zachowań interpersonalnych. Generalnie, brakuje wiedzy rozwijanej w ostatnich 40 – 50 latach na temat osobowości jako nabytych w drodze doświadczeń i nabywanie wiedzy społecznej o strukturach regulujących względnie stabilne syndromy zachowań. Wiedza ta stanowi trzon

współczesnych podręczników osobowości w cywilizacji zachodniej, oparta jest m.in. na badaniach eksperymentalnych. Wiedza ta ma duże znaczenie praktyczne. Na wykładzie ze stresu przeważają treści starsze a brakuje na przykład ważnego (np. dla osób chcących oferować zawodowo treningi psychologiczne) wiedzy o tzw. wzroście po-traumatycznym. Nie ma tam też niczego o współczesnej wiedzy o wychodzeniu z doświadczenia traumy oraz o pomocy psychologicznej. Podobnie rzecz się ma z wykładem z rozwoju w toku życia. Przekazywana wiedza kończy się najwyżej na latach 70, zarówno w zakresie teorii jak i empirii.

2. Pewien niepokój mogą wzbudzać treningi psychologiczne, zwłaszcza dla studentów I roku. Są to zajęcia obligatoryjne, zaliczane na stopień. Celem tych treningów, jak wynika z sylabusu, jest sprzyjanie zmianom osobowości w określonym kierunku wśród zajęć. Tymczasem tego typu oddziaływanie na osobę, na gruncie etyki zawodowej psychologa (zob. Kodeks etyki zawodowej psychologa PTP) muszą spełniać dwa warunki formalne: (a) uczestnik wie dokładnie do jakich zmian zmierza oddziaływanie któremu zostanie poddany, (b) ma swobodę zgodzenia się lub nie na takie oddziaływanie oraz wycofania się z treningu /lub ma możliwość wyboru innego/. Oba warunki nie wydają się tu zachowane. Szczególnie drugi trudno spełnić. Zajęcia są obowiązkowe, zaliczane na stopień. studenci są oceniani za zaangażowanie i kreatywność podczas zajęć. Stanowi to dodatkową presję na spełnienie jawnych lub ukrytych (choć silnych) oczekiwań prowadzącego i wprowadzanych norm i wzorców społecznych.

Nie negując dobrych intencji projektodawców i realizatorów tych zajęć, musimy podkreślić, że ich organizacja i umiejscowienie w toku studiowania powinna ulec zmianie, ewentualnie doprecyzowaniu, tak, żeby spełniały powyższe dwa kryteria etyczne. Danie możliwości samodoskonalenia w toku treningów umiejętności profesjonalnych psychologa jest dobrym posunięciem dydaktycznym i nie budzi wątpliwości (takie są treningi na dalszych latach). Jednak oddziaływanie – z założenia – na osobowość uczestnika, budzi już takie wątpliwości, nawet jeśli podzielamy ideały osobowe prowadzącego. Warto jednak zdawać sobie sprawę, że w trakcie takiego treningu, duża część oddziaływania na uczestników zachodzi poza treściami przekazywanymi wprost i często poza świadomą kontrolą prowadzącego.

3.3 Ocena sposobu realizacji i systemu kontroli praktyk

Głównymi celami praktyk jakie zakładają pracownicy Instytutu Psychologii Stosowanej jest: zyskanie doświadczenia w pracy psychologa praktyka poprzez zapoznanie się strukturą, funkcjonowaniem instytucji, w której odbywają się praktyki, warsztatem pracy, metodami diagnostycznymi i korekcyjnymi oraz pozyskiwanie materiału badawczego do przygotowywanej pracy magisterskiej.

Osobą pełniącą nadzór nad praktykami w roku 2010/11 jest Pełnomocnik Dyrekcji Instytutu ds. Praktyk, który kieruje studentów na praktyki. Studentów IV i V roku obowiązuje zaliczenie 160 godzin ćwiczeń terenowych oraz 90 godzin warsztatów w ramach dwóch wybranych modułów specjalizacyjnych. Prócz tego po IV roku studenci obowiązani są do odbycia praktyki specjalizacyjnej (80 godzin) lub obozu naukowego (60 godzin). Odbywają się one w szpitalach, hospicjach oraz poradniach zawodowo-wychowawczych. Trudno w tej chwili ocenić czy stopień realizacji celów dydaktycznych jest na najwyższym poziomie, bowiem na razie lista placówek, z których korzystają studenci, nie w pełni odzwierciedla listę profili specjalizacyjnych. Z rozmów z Dyrekcją wynika, że Instytut w trosce o realizację celów kształcenia związanych z realizacją profili specjalizacyjnych zabiega o zwiększenie liczby i różnorodności placówek, w których studenci będą mogli odbywać praktyki.

3.4 Ocena organizacji studiów (rozkład czasowy oraz obsada i koncentracja zajęć, sesje egzaminacyjne, analiza obciążeń studentów).

Instytut Psychologii Stosowanej, jak napisano wcześniej, nie boryka się z typowymi w wielu uczelniach problemami lokalowymi, zatem układanie harmonogramów zostało ujęte w ramy formalne. Jak wynika z dokumentacji (zał. B 8 - *Uchwała Rady Instytutu Psychologii Stosowanej z dnia 31 marca 2010 w sprawie tworzenia harmonogramu zajęć dydaktycznych studiów stacjonarnych i niestacjonarnych*) ustalony został maksymalny czas w jakim mogą odbywać się bloki zajęć (nie dłużej niż pięć godzin). Dla prowadzących zajęcia wprowadzona zostaje 15 minutowa przerwa między zajęciami. Zajęcia dydaktyczne nie mogą odbywać się w soboty i niedziele. Co wydaje się najważniejszym uregulowaniem, zajęcia dla studentów niestacjonarnych nie mogą odbywać się przed godziną 14. Jednak w trakcie przeglądania harmonogramów zauważono, że niektóre z zajęć dla studentów niestacjonarnych rozpoczynają się o godzinie 13 (np. jeden z wykładów monograficznych rozpoczyna się o godzinie 10) . Wprawdzie we wspomnianej wyżej Uchwale przewidziano, że po złożeniu pisemnej zgody wszystkich studentów zajęcia mogą rozpoczynać się przed godziną 14,

jednak wydaje się, że rozwiązanie to jest przynajmniej dyskusyjne. Studenci studiów niestacjonarnych w większości przypadków są osobami pracującymi na pełne etaty, stąd też zazwyczaj większość z nich kończy pracę nie wcześniej niż o 16. Taka organizacja harmonogramów może być pewnym wymuszeniem dostosowania się przez studentów do terminów wyznaczonych przez Instytut. W kwestii tej nie przekonali zapewnienia Dyrekcji Instytutu, że dzieje się tak w imię dobra studentów niestacjonarnych. Tym bardziej uważamy to za utrudnienie, że wiele wykładów dla studentów niestacjonarnych odbywa się wspólnie ze studentami stacjonarnymi.

Harmonogramy zajęć i ich organizacja nie odbiega od ogólnie przyjętych standardów. Instytut za pomocą formalnych zaleceń zadbał o higienę pracy studentów i pracowników. Natomiast rozwiązania dotyczące rozpoczynania zajęć dla studentów niestacjonarnych o godzinie 14 i wcześniej, uważamy za dyskusyjne, tym bardziej że Instytut nie jest ograniczany trudnościami lokalowymi. Studenci uważają II i III rok za obciążony zbyt dużą liczbą egzaminów – informacja od vice-dyrektora ds. dydaktyki oraz w czasie rozmów z przypadkowymi studentami w budynku Wydziału. Niemniej plany studiów są tak przedstawione, że studenci mogą elastycznie uzgadniać niektóre terminy egzaminów. Uważamy tę kwestię za rozważnie ustaloną.

3.5 *Ocena hospitowanych zajęć*

Zajęcia prowadzone są tradycyjnymi metodami polegającymi na dużej roli prowadzącego – prowadzi on wykład, nawet na ćwiczeniach. Zadaje pytania dotyczące głównie przykładów do rzeczy poruszanych na wykładzie. Nie ma szerszego używania nowych technologii dydaktycznych. Jest duży nacisk na zajęcia praktyczne. Nie musi to jednak oznaczać zmniejszania godzin na seminarium magisterskie – czyli sprawdzonych zajęć której najlepiej uczą samodzielnego wykorzystywania wiedzy psychologicznej i systematycznej pracy własnej nad określonym problemem. Zachęcamy też do zwiększenia udziału studenta w dyskutowaniu wiedzy przekazywanej, porównywaniu alternatywnych teorii, poszukiwaniu ukrytych założeń omawianych teorii a także dyskutowaniu poprawności omawianych badań oraz technik psychologicznych np. treningowych i terapeutycznych. Warto śmieiej wprowadzać do dydaktyki Internet i e-learning.

Wnioski: Koncepcja kształcenia, kwalifikacje absolwenta, procedury, plany i organizacja studiów oprócz zgodności ze standardami kształcenia zapewniają różnorodność osiąganą wiedzy, umiejętności zawodowych, rozwój szans mnożenia wiedzy na wyższych

lub uzupełniających formach kształcenia. Instytut prowadzi „psychologię” według sprofilowanych pragmatycznie specjalności. Ryzyko osłabienia kompetencji teoretycznych absolwenta, choć z pewnością istnieje łagodzone jest w procedurach zawartych w finalnych etapach kształcenia. Niemniej dostrzegamy obecność tego zjawiska. Efekty kształcenia zakładane w planach i programach studiów są weryfikowane na poszczególnych ich etapach. Postulujemy unowocześnianie programów. Część z nich nawiązuje do wiedzy dziś już archaicznej.

Część III. Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia.

1. Opis i ocena wewnętrznych procedur zapewnienia jakości kształcenia odnoszących się do:

1. struktury organizacyjnej wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, stosowanej polityki i procedur w zakresie zapewnienia jakości.

Kontrola jakości programów przez środowisko Instytutu ma charakter systematyczny, sformalizowany, ale także nieformalny poprzez typowe formy kultury uniwersyteckiej, kooperację wewnątrz zakładów. Procedury są ustalone w zwykłym trybie planowania roku akademickiego, ich realizacja zaś przebiega wedle zadań poszczególnych ciał i osób Instytutu. Uwagę zwraca dbałość dziekana i dyrekcji Instytutu o właściwe wykorzystanie z zastosowanych korekt struktury organizacyjnej w systemie zapewniania jakości.

2)) okresowych przeglądów planów i programów nauczania oraz ich efektów (np. adekwatności konstrukcji oraz treści realizowanych planów i programów nauczania w kontekście zamierzonych efektów kształcenia, uwzględnienie specyfiki poziomów kształcenia i form studiów, formalnych procedur zatwierdzania programów nauczania, udziału studentów w działaniach dotyczących zapewnienia jakości, opinii zwrotnych od pracodawców, przedstawicieli rynku pracy oraz innych organizacji).

Hospitacje: kierownik zakładu hospituje młodych pracowników ale nie jest to reguła i odbywa się raczej rzadko (informacja od wice-dyr. ds. dydaktyki).

Dyrekcja ocenia sylabusy zajęć (nie zdarzały się przypadki odrzucenia sylabusu)

Prowadzący zajęcia oceniany jest raz na semestr przez studentów przez uniwersytecki system. Dane analizowane są na poziomie uczelni oraz przekazywane dyrekcji instytutów i poszczególnym pracownikom (oceny dotyczące jego zajęć). W przypadku powtarzających się negatywnych ocen przeprowadzana jest rozmowa dyrektora lub bezpośredniego przełożonego z pracownikiem. Nie zdarza się to często w formie ujętej jakąś procedurą, raczej przyjacielską uwagą, roztropną recenzją zajęć, radą i porównywaniem najlepszych zajęć. Formalnie jednak

brak jest takich ocen w dokumentacji Instytutu.. Brak zwrotnych informacji dla studentów na temat ogólnych wyników ankiet, lub rankingu średnich ocen poszczególnych zajęć. Ma miejsce nagradzanie ocenianych pracowników przez władze uczelni. Istnieją pozaformalne, społeczne wzory wyróżniania przez studentów poszczególnych pracowników w formie swoistych, ceremonialnych ich określeń. Pojawia się odnowienie starego typu kultury akademickiej, wewnątrz której żakowskie określenia stylizowane na hierarchie panteonu różnicują oceny poszczególnych osób. Zostaliśmy poinformowani, że część pracowników narzeka na anonimowość ocen studenckich uważając, że oceny te mogą być formą donosów. Ich zdaniem oceny powinny być formułowane jawnie przez oceniającego. Te opinie świadczą o niezrozumieniu istoty powszechnych ocen anonimowych i o niezbyt wysokiej randze tej akcji. Trudno ocenić jak powszechne są to postawy, ale ich istnienie jest rejestrowane na szczeblu władz instytutu. Okresowe ocenianie pracowników – ocena co roku naukowych, dydaktycznych i organizacyjnych osiągnięć w ramach akcji uczelnianych. Wymiernym efektem tych ocen jest dzielenie przez władze środków finansowych dostarczanych wydziałowi przez Ministerstwo Nauki w ramach BST. Pieniądze instytutowe dzieli się na zespoły w zależności od punktów za publikacje ich pracowników. Oceny pracodawców notuje się na podstawie opinii o zatrudnionych absolwentach. Instytut ma dobre notowania na rynku pracy. Nie prowadzi się systematycznej analizy tych materiałów.

3) Ocenianie studentów (np. stosowanych form i kryteriów weryfikacji wiedzy oraz oceny wyników wiedzy oraz oceny wyników kształcenia)

System w tej sprawie zachowuje się wedle regulaminu studiów, uzasadnień ze statutu uniwersytetu. Zdaje egzamin. Nie ma innych inicjatyw w jego nowelizacji. Instytut ceni sobie solidną kulturę uniwersytecką.

4. Zapewnienia jakości kadry dydaktycznej (np. okresowych ocen pracowników, hospitacje, ankiet dla studentów oceniających zajęcia dydaktyczne, częstotliwość ankietyzacji).

Jak w p.2. Jakość kadry jest oczkiem w głowie władz Wydziału. Instytut Psychologii stanowi na Wydziale wiodącą pod każdym względem kadrę naukową i dydaktyczną. Popularność Instytutu mierzona wielkością rekrutacji jest w części efektem dorobku naukowego jego kadry, zaangażowania w procesy dydaktyczne, także w procesy formowania postaw swych studentów. Ocena jakości kadry wypada w opinii studentów bardzo pozytywnie. Coroczne ankietyzacje , choć to narzędzie wedle wielu pracowników Instytutu

najgorsze z możliwych, oprócz fikcji nie do usunięcia i nie do oszacowania jej wielkości, dają jakieś rozeznanie w nastrojach studentów. Lepszym narzędziem są hospitacje, konfrontacja programów i wyników kształcenia wewnątrz katedr.

5) form wsparcia studentów (np. informacji o wsparciu ze strony nauczycieli akademickich, w tym opiekunów roku oraz pracowników administracyjnych ankiet dla studentów dotyczących pracy administracji).

Instytut pracuje podług podziału ról, zadań, obowiązków ustalonych na cykle statutowe i opisane zadaniami na rok akademicki. Żaden student nie jest pozbawiony niezbędnej pomocy, komunikacji, możliwej do zastosowania interwencji.

6. Stosowanego systemu informacyjnego (np. gromadzenia, analizowania i wykorzystywania informacji o poziomie zadowolenia studentów oraz o wynikach kształcenia osiągniętych przez studentów, możliwościach zatrudniania absolwentów itp.).

Własna strona instytutu w Internecie UJ jest przejrzysto redagowana. Zamieszczane są tam komunikaty bieżące oraz informacje o strukturze organizacyjnej Instytutu, prowadzonej dydaktyce, pracownikach. Pomocne dla studentów są zamieszczone na niej formularze podań do dyrekcji dotyczące typowych studenckich spraw.

7. Publikowania informacji (np. dostępu do aktualnych i obiektywnych informacji na temat m.in. ofert kształcenia, posiadanych uprawnień, stosowanych procedur toku studiów, planowanych efektów kształcenia).

Bez zarzutu. Instytut dysponuje nowoczesną bazą technologiczną, informatyczną i lokalową zdolną zaspokoić najśmielsze oczekiwania na informację. Zarówno jego strona internetowa, jak komunikacja wewnątrz wydziałowa i wewnątrz instytutowa ściśle korelują z bieżącą działalnością dydaktyczną i naukową. Upowszechniane materiały są na poziomie swej struktury technicznej, wszechstronne, kompletne, zwrotne.

2. Opinie prezentowane na spotkaniach

2.1. Opinie studentów na temat wewnętrznego systemu zapewnienia jakości oraz efektywności działań podejmowanych w tym zakresie w uczelni

Studenci pozytywnie oceniają działania podejmowane przez Władze Uczelni w zakresie podnoszenia jakości kształcenia na kierunku psychologia. Według nich głównym narzędziem służącym podnoszeniu jakości kształcenia jest proces ankietyzacji.

Ankieta, przygotowana jest przy współpracy z Samorządem Studenckim UJ, zawiera pytania dotyczące ogólnej oceny wszystkich zajęć, oraz pytania dotyczące oceny prowadzonych ćwiczeń. Ankietyzacja jest przeprowadzana w formie elektronicznej poprzez system USOS w sposób zapewniający jej rzetelność i anonimowość. System generuje raporty zbiorcze pozwalające na dokładną ocenę każdego przedmiotu i nauczyciela akademickiego z osobna. Opracowania te wykorzystywane są następnie do oceny okresowej nauczycieli akademickich. Wykładowcy są informowani o wynikach ankiet a Władze Wydziału w celu polepszeniu wyników mogą podejmować kroki takie jak: hospitacje zajęć czy rozmowa z nauczycielem akademickim. Niestety oceny studenckie nie są podawane do wiadomości studentów, a co za tym idzie nie wiedzą czy przeprowadzany proces ankietyzacji ma wpływ na poprawę jakości kształcenia. Żacy mają dostęp jedynie do informacji, który z wykładowców został oceniony najwyżej, gdyż jest on oficjalnie nagradzany przez Władze Uczelni.

Na uwagę zasługuje fakt, iż część wykładowców w celu podniesienia jakości kształcenia, pod koniec zajęć przekazuje studentom do uzupełnienia ankiety opracowane przez siebie. Dzięki nim studenci mogą ocenić poziom prowadzonych zajęć. Praktykę stosowania indywidualnie dopasowanych ankiet, należy ocenić bardzo pozytywnie.

Warto zaznaczyć, że studenci zwracali także uwagę na fakt, że ważną rolę w doskonaleniu jakości kształcenia odgrywają systematyczne hospitacje zajęć, które regularnie odbywają się w ich Wydziale.

W ocenie studentów wprowadzony na UJ wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia, w szczególności proces ankietyzacji nauczycieli akademickich nie budzi większych zastrzeżeń. Wyniki ankiet warto udostępnić studentom, gdyż takie działanie zachęci żaków do ich wypełniania.

2.2. Opinie prezentowane przez nauczycieli akademickich

System jakości typu uniwersyteckiego wspiera się na dokonaniach naukowych i cechach osobistych nauczycieli. Formalizacja jest potrzebna dla kształcenia masowego. Dylematy jakości i masowego kształcenia rozwiązuje się najlepiej w relacjach bezpośrednich pracy naukowej i jej obecności w pracy dydaktycznej. Oprócz tego istotne są warunki organizacyjne i techniczne, nowoczesność w kreowaniu środowiska porządnym manier i autentycznych autorytetów. Praktyka w Instytucie na razie nie zawodzi. Dowodem jej znaczenia jest pomyślność absolwentów na rynku pracy. Ostatnio pojawił się inny wskaźnik, mianowicie

spory napływ studentów z Instytutu Psychologii z Wydziału Filozoficznego, z którym poszczególni pracownicy kooperują w programach naukowych.

3. Informacja na temat działalności Biura Karier, monitorowania losów absolwentów i ocena podejmowanych w uczelni działań w tym zakresie

Biuro Karier istnieje na poziomie uczelnianym. Prowadzi okresowe badania na temat losów absolwentów poszczególnych instytutów. Na zebraniu pracowników i w rozmowach z pracownikami nie rozpoznaliśmy żeby jego działalność oraz ostatnie raporty były znane i komentowane przez władze i pracowników. Z pewnością nie są uwzględniane w projektowaniu specjalizacji dydaktycznych. Uzasadnieniem istnienia Instytutu jest przede wszystkim silniejszy niż gdzie indziej związek dydaktyki z praktyką i sprzyjanie karierom zawodowym swoich absolwentów. Warto więc zapoznawać się z danymi gromadzonymi przez Biuro Karier.

Wnioski: Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia oparto o sprawdzone wzory. Relacje pracowników ze studentami są jasno określone. Procedury działają niezawodnie. Baza jest nowoczesną infrastrukturą. Poniekąd wymusza zachowania i efekty z wyższego poziomu oczekiwań. Nowoczesna technologia kształcenia (szkoda tylko, że w niektórych kursach treściowo archaicznych) stwarza warunki dodatkowej wartości edukacyjnej. Pospolitą wadą systemu jest nieobecność zwrotności na informacjach z ankietyzacji. Efekt zamrożonych opinii otwiera pole inercji, braku refleksji i korekt nieudanych dydaktycznie przedsięwzięć. Ani w materiałach, ani w dodatkowych źródłach Zespół Oceniający nie dostrzegł jednak takich przypadków.

Część IV. Nauczyciele akademicki.

1. Ocena rozwoju kadry i prowadzonej w jednostce polityki kadrowej.

Liczba nauczycieli akademickich Uczelni:

Tabela nr 3.

Tytuł lub stopień naukowy albo tytuł zawodowy	Razem	Liczba nauczycieli akademickich, dla których uczelnia stanowi			
		Podstawowe miejsca pracy*		Dodatkowe miejsca pracy*	
		Mianowanie	Umowa o pracę	Umowa o pracę	
				W pełnym wymiarze czasu pracy	W niepełnym wymiarze czasu pracy
Profesor	683 (1)	528 (1)	112 (0)	21	22
Doktor	414 (7)	347 (4)	49 (3)	7	11

habilitowany					
Doktor	1971 (26)	1192 (24)	670 (2)	14	95
Pozostali	788 (0)	173 (0)	527 (0)	12	76
Razem	3856 (34)	2240 (29)	1358 (5)	54	204

* w nawiasie dane dotyczące nauczycieli akademickich zaliczonych przez Zespół do minimum kadrowego

Liczba stopni i tytułów naukowych uzyskanych przez pracowników jednostki w ostatnich pięciu latach, z wyodrębnieniem stopni i tytułów naukowych uzyskanych przez pracowników prowadzących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku.

Tabela nr 4.

Rok	Doktoraty	Habilitacje	Tytuły profesora
2006	13 (4)	1 (1)	1 (0)
2007	13 (4)	5 (2)	0 (0)
2008	8 (1)	9 (3)	0 (0)
2009	5 (0)	6 (1)	5 (1)
2010	3 (1)	2 (1)	0 (0)
Razem	42 (10)	23 (8)	6 (1)

Wnioski: Dostrzegalny jest dynamiczny, choć lekko słabnący, rozwój naukowy pracowników Wydziału na przestrzeni ostatnich lat. Dotyczy to szczególnie osób, które w ostatnich latach uzyskały stopień naukowy doktora. Ponad 1/4 pracowników, którzy w tym okresie uzyskali awanse naukowe związana jest z wizytowanym kierunkiem studiów. Dynamika wzrostu karier naukowych w Instytucie jest bardzo wysoka i gwarantuje stabilność jego działań, konkurencyjność, elastyczność zasobów.

2. Ocena wymagań dotyczących minimum kadrowego ocenianego kierunku:

- formalno-prawnych

W teczkach osobowych pracowników zgłoszonych do minimum kadrowego znajdują się dokumenty pozwalające na uznanie deklarowanych tytułów i stopni naukowych.

Do minimum kadrowego wliczani są nauczyciele akademicki zatrudnieni w uczelni na podstawie mianowania lub umowy o pracę, w pełnym wymiarze czasu pracy, nie krócej niż od początku roku akademickiego dla których uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy (§ 8 ust. 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz.U. Nr 144 poz. 1048, z późn. zm.)).

Dla wszystkich nauczycieli akademickich wliczonych do minimum kadrowego na bieżący rok akademicki zaplanowano osobiście prowadzone na kierunku studiów i poziomie kształcenia zajęcia dydaktyczne w wymiarze przewidzianym przepisami prawa (§ 8 ust. 3 ww. rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego).

Złożone oświadczenia o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego pozwoliły na stwierdzenie, że spełnione są warunki art. 9 ust. 4 Ustawy.

- merytorycznych, oraz

- sformułowanie jednoznacznego wniosku dotyczącego spełnienia wymagań w zakresie minimum kadrowego.

Wszystkie osoby zaliczone do minimum spełniają formalne i merytoryczne wymagania tej procedury. W obu grupach zatrudnienia, osiem osób w grupie z tytułem bądź stopniem doktora habilitowanego (jedna z tytułem profesora) i trzynaście osób w grupie adiunktów, mają dorobek z zakresu psychologii, spełnione są więc warunki określone w odpowiednich przepisach prawa. Jakość naukowa tych osób kwalifikuje je z powodzeniem do funkcji im przydzielanych. Organizacja studiów jest zgodna z minimum kadrowym w zakresie proporcji godzin przypisanych poszczególnym osobom.

3.Ocena wymagań dotyczących minimum kadrowego ocenianego kierunku dotycząca: relacji między liczbą nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe a liczbą studentów oraz zgodności obsady zajęć dydaktycznych z posiadanym dorobkiem.

Stosunek nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe do liczby studentów kierunku spełnia wymagania § 11 pkt. 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie warunków jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia. Wynosi ok. 1: 22 przy wymaganym 1:180.

Liczba nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe - 34, liczba studentów - 745.

4.Ocena obsady zajęć

Analiza realizowanych zajęć oraz dorobku naukowego i zainteresowań badawczych pracowników Instytutu wskazuje na prawidłowości w obsadzeniu zajęć. Nauczyciele

akademyści są przygotowani do prowadzenia przypisanych im zajęć dydaktycznych, co potwierdza również analiza publikacji pracowników Instytutu.

5. Opinie prezentowane przez nauczycieli akademickich w czasie spotkania z Zespołem Oceniającym

a) w sprawie warunków pracy i studiów: Instytut działa od czternastu lat jako stosunkowo młoda instytucja, ale o już ugruntowanej pozycji w uniwersytecie, wydziale i szkolnictwie wyższym w Polsce. Prowadzi unikatowe specjalności i program umożliwiające zdobywanie kompetencji psychologii stosowanej w dziedzinach społecznie i cywilizacyjnie ważnych dla modernizacyjnych przekształceń w Polsce. Instytut stwarza warunki do pełnej realizacji programów naukowych i programów dydaktycznych

b) w sprawie programów, planów i organizacji studiów: ocena wypada pomyślnie. Przede wszystkim programy są zróżnicowane i atrakcyjne w perspektywie nie tylko rynku edukacyjnego, także w perspektywie rynkowych szans absolwentów. Wielu studentów z innych ośrodków kształcenia w Krakowie przenosi się do Instytutu. Są takie przypadki z innych miast także. Sprzyja temu elastyczność programów i elastyczność planów studiów, znaczna swoboda w konstruowaniu własnych ścieżek kształcenia

c) w sprawie przygotowań do nowego ustroju szkolnictwa w związku z nowelizacją ustawy o szkolnictwie wyższym: nie jest dramatycznie, owszem, pracownicy są szkoleni i przygotowani do nowych zadań, zwłaszcza w kwestii Krajowych Ram Kwalifikacji. Nikt nie wie co prawda, jak to ma wyglądać poza schematami, aleści w Instytucie kwalifikacje są od początku jego istnienia jasno definiowane, więc jakieś nowalijki nie są straszne. Psychologia Stosowana jest z definicji autorefleksyjna i adaptatywna względem wymogów nowoczesnego kształcenia i potrzeb rynku pracy, więc zasadniczych problemów z tym nie ma. Inaczej rzecz wygląda w sprawie zdobywania grantów. Poza jednym przypadkiem opóźnienia kariery z powodu długiego oczekiwania na grant, zarówno uczelnia, jak instytut radzi sobie nieźle. Ale to się może zmienić w związku ze zróżnicowaniem ważności poszczególnych ośrodków.

d) w sprawie pozycji Instytutu na rynku edukacyjnym: Instytut ma przewagę konkurencyjną w różnorodności programów kształcenia, warunkach infrastruktury, nowoczesności technologii

6. Ocena prowadzonej dokumentacji osobowej nauczycieli akademickich.

Teczki osobowe nauczycieli akademickich spełniają wymagania określone w

rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie zakresu prowadzenia przez pracodawców dokumentacji w sprawach związanych ze stosunkiem pracy oraz sposobu prowadzenia akt osobowych pracownika (Dz. U. Nr 62, poz. 286 z późn. zm.).

We wszystkich teczkach znajdują się dokumenty zgromadzone w związku z ubieganiem się o zatrudnienie, dotyczące nawiązania stosunku pracy oraz przebiegu zatrudnienia. Dokumenty te są uporządkowane chronologicznie i ponumerowane. W niektórych teczkach brakuje jednak ich pełnego wykazu. We wszystkich teczkach znajdują się aktualne zaświadczenia lekarskie, w większości z nich (w teczkach 14 pracowników) brak jest jednak aktualnego zaświadczenia o ukończeniu szkolenia w zakresie BHP.

We wszystkich teczkach osobowych znajdują się oświadczenia pracowników o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego. Uczelnia stosuje własny wzór oświadczenia, który zawiera niezbędne informacje.

Wnioski: Kadra naukowo-dydaktyczna spełnia formalne i merytoryczne wymagania prowadzenia badań i praktyki dydaktycznej na uniwersyteckim poziomie. Dynamika jej rozwoju jest bardzo widoczna i ma znaczący udział we współczynniku rozwoju dla wydziału. Prowadzone przez nią zajęcia są zgodne z jej kompetencjami. Instytut uzgadnia projekty badawcze z praktyką dydaktyczną w stopniu wystarczającym dla efektywnego kształcenia.

Część V. Działalność naukowa i współpraca międzynarodowa.

- 1. Ocena działalności naukowej, ze szczególnym uwzględnieniem badań związanych z ocenianym kierunkiem studiów, a także ich finansowania, uzyskiwanych grantów i systemu wspierania rozwoju własnej kadry. Ocena dorobku wydawniczego i wdrożeniowego. Nagrody za wyniki w pracy naukowej.*

Działalność naukowa pracowników Instytutu Psychologii stosowanej ujęta jest w sześciu obszarach. Pracownicy realizują 23 projekty badawcze. Najbardziej interesujące i obiecujące z naukowego punktu widzenia są badania prowadzone nad mechanizmami procesów uwagowych i detekcji błędów. Badania są finansowane przez MNiSW. Prowadzone pod tym samym kierunkiem bardzo ciekawe i wartościowe są badania nad konstrukcją metody kwestionariuszowej do pomiaru skutków deprywacji snu. Podobnie wysoko należy ocenić projekty badawcze nad rytmiką okołodobową procesów uwagi. Wyniki niektórych badań doczekały się publikacji online w prestiżowym wydawnictwie *Nature*.

Interesująco zapowiadają się również badania nad zmianami tożsamości osobistej i społecznej oraz formami społecznej identyfikacji młodych Polaków. Badania te pozwolą na

określenie psychologicznej kondycji młodych Polaków. Ważnym z praktycznego punktu widzenia jest realizacja projektu dotyczącego uwarunkowań zdrowia i radzenia sobie z chorobą somatyczną.

Pracownicy Instytutu realizują obecnie trzy granty ministerialne, z których szczególnie dwa - dotyczące badań psychoneurologicznych - są ważne dla rozwoju nauki. Liczba publikacji w czasopismach z listy filadelfijskiej nie jest może imponująca, tym bardziej, że systematycznie zmniejsza się w ciągu trzech lat, lecz należy mieć nadzieję, że ukończenie zaprojektowanych prac badawczych zaowocuje kolejnymi publikacjami na najwyższym poziomie. Należy także zwrócić uwagę, na fakt, że liczba wszystkich publikacji recenzowanych w poszczególnych latach jest nierówna. Najwięcej publikacji pracownicy mieli w roku 2008 (53 publikacje recenzowane), w kolejnych zaś zdecydowanie mniej. Pracowników i Dyrekcję powinna niepokoić może nie tyle zmienna dynamika liczby publikowanych prac, bowiem jak wiadomo procesy twórcze nie muszą mieć charakteru liniowego, lecz tendencja spadkowa od 2008 roku. Warto zastanowić się co jest przyczyną zmniejszającej się liczby publikacji i jakie problemy pracowników sprawiają (organizacyjne?), że nie starają się (nie mogą?) publikować więcej swoich prac.

2. Ocena studenckiego ruchu naukowego, w tym działalności kół naukowych oraz udziału studentów w badaniach naukowych.

W ramach kierunku psychologia funkcjonuje Koło Nauk Psychologicznych PRAGMA. Koło Naukowe działa bardzo aktywnie, często organizuje konferencje naukowe m.in. „Konferencja: Psychodebiuty – I Konferencja Naukowa Studentów Psychologii”, „Pierwsza Studencka Sesja Naukowa – Seksualność i przestępczość” oraz szkolenia z zakresu doskonalenia umiejętności miękkich. Przy realizacji większych projektów PRAGMA współpracuje z kołem naukowym z Uniwersytetu Wrocławskiego. W trakcie trwania konferencji studenci mają możliwość wygłaszania swoich referatów, które następnie są publikowane w Zeszytach Naukowych. Wykładowcy motywują studentów do tworzenia prac naukowych.

Koło Naukowe PRAGMA posiada własną siedzibę, gdzie regularnie odbywają się spotkania studentów. Poważne zastrzeżenia budzi finansowanie Koła Naukowego, gdyż nie ma ono możliwości uzyskać od Władz Uczelni funduszy na zakup środków trwałych służących do wyposażenia siedziby (komputer, drukarka). Sprzęt, który posiada Koło jest przejmowany po innych jednostkach (używany) lub pozyskiwany od sponsorów. Jedynym

uczelnianym źródłem finansowania Koła Naukowego jest Rada Kół Naukowych UJ, która finansuje jedynie projekty.

Nadzór merytoryczny nad pracami sprawuje opiekun naukowy Koła. Studenci bardzo pozytywnie oceniają zaangażowanie opiekuna w działalność organizacji.

Studencki ruch naukowy rozwija się bardzo prężnie, studenci mają możliwość udziału w pracach badawczych. Władze Wydziału zapewniają bardzo ograniczone środki nie pokrywające najważniejszych potrzeb charakteryzujących działalność kół. Pomimo trudnych warunków finansowych działalność kół naukowych ocenia się pozytywnie.

3. Ocena współpracy międzynarodowej, w tym wymiany studentów i kadry naukowo-dydaktycznej

Analiza projektów badawczych, liczby publikowanych prac przegląd publikacji pracowników, z których wiele jest drukowanych w języku angielskim, oraz doskonale wyposażone pracownie i laboratoria naukowe pozwalają przypuszczać, że w najbliższym czasie ośrodek może znacznie powiększyć swój dorobek naukowy i stać się rozpoznawalny przynajmniej w niektórych (np. neuroergonomii, psychologii sądowej) dziedzinach nauki. Co się zaś tyczy obecności w ruchu współpracy międzynarodowej nie jest ona najsilniejszą stroną Instytutu. Owszem, Instytut realizuje kilka tematów. Nie prowadzi zaś jakiegoś spójnego programu. Ani z zagranicy ani pracowników własnych nie ma wśród uczestników wymian międzynarodowych choć od roku 2004/2005 uczestniczy **w programie Erasmus** - przeznaczonym dla uczelni, ich studentów i pracowników. Instytut prowadzi wymianę z następującymi ośrodkami za granicą:

- Università degli Studi di Catania (Włochy, Catania, 4 miejsca),
- Université de Picardie Jules Verne (Francja, Amiens, 3 miejsca),
- Freie Universität Berlin (Niemcy, Berlin, 2 miejsca),
- Charles University (Czechy, Praga, 2 miejsca),
- Université de Bourgogne (Francja, Dijon, 2 miejsca - umowa ważna od roku akademickiego 2011/2012),
- University of Plymouth (Wielka Brytania, Plymouth, 1 miejsce – umowa ważna od roku akademickiego 2011/2012).
- Universidad del País Vasco (Hiszpania, Bilbao, 2 miejsca – umowa ważna od roku akademickiego 2011/2012)

- Universidad de Sevilla (Hiszpania, Sevilla, 2 miejsca – umowa ważna od roku akademickiego 2011/2012)

Ponadto:

- W latach 2006-2008 obowiązywała bilateralna umowa z Uniwersytetem w Utrechcie.

Wymiana w roku 2009/2010: Wyjechało 11 studentów (5 osób do Catanii, w tym 1 dodatkowa osoba poza umową), 2 do Francji, 2 do Niemiec, 1 osoba do Pragi oraz 1 osoba do Alicante, wykorzystując skierowania z innych instytutów. 5 osób nie spełniało kryteriów.

Wymiana w roku 2010/2011 Wyjechało/wyjeździe 11 studentów; 3 osoby do Catanii, 2 do Amiens, 2 do Berlina, 1 do Pragi oraz 2 osoby do Rzymu i 1 osoba do Alicante wykorzystując skierowania z innego instytutu.

Kwalifikacje do wyjazdu przeprowadza Instytutowa Komisja Kwalifikacyjna Programu ERASMUS .

Wnioski: Instytut ma I kategorię w ocenie parametrycznej MNiSW. Badania naukowe – jeśli uwzględnić ich wartość merytoryczną dla praktyki dydaktycznej są procesem i wynikiem oryginalnych inicjatyw własnych. Potencjał Instytutu zapowiada ich pomnożenie istotne dla modernizacji programów kształcenia. W dziedzinach i problematyce swych specjalności Instytut ma bezsprzecznie osiągnięcia o najwyższym znaczeniu. Znakomita baza jest wykorzystywana do prac o skonkretyzowanych funkcjach praktycznych. Mniej jest badań podstawowych. Współpraca międzynarodowa wymaga mobilizacji.

Część VI. Baza dydaktyczna.

1. Ocena dostosowania bazy dydaktycznej, w tym sal wykładowych, pracowni i laboratoriów oraz ich wyposażenia, dostępu do komputerów i Internetu, zasobów bibliotecznych do potrzeb naukowych i dydaktycznych ocenianego kierunku, a także dostosowania bazy do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Baza materiałowa instytutu trzeba ocenić bardzo wysoko. Nowoczesny budynek wydziałowy ma jasne duże sale do zajęć, bardzo bogatą, nowocześnie wyposażoną i przyjazną dla studentów i pracowników bibliotekę oraz czytelnię z dużą ilością sprzętu komputerowego i wyposażeniem dla niepełnosprawnych. Jest zapewniony dostęp do zbiorów literatury światowej (ebSCO) i programów statystycznych. Studenci mogą korzystać z

laboratorium badań neuropsychologicznych wyposażonego na światowym poziomie. Chodzi tu przede wszystkim o seminarium magisterskie i samodzielnych pracowników z tej dziedziny psychologii. Pracownie i laboratoria, zwłaszcza:

- 1) Pracownia Gęstego Zapisu EEG
- 2) Pracownia Okulograficzna
- 3) Pracownia IBM Modelowania Systemów Złożonych
- 4) Pracownia Psychologii Transportu
- 5) Laboratorium Testów Psychologicznych

oraz 447 różnych skatalogowanych metod, wraz z podręcznikami, normami oraz opracowaniem psychometrycznym gwarantuje podjęcie programów naukowych o wysokich wymaganiach technologicznych, organizacyjnych, merytorycznych.

Laboratorium Testów Psychologicznych jako jednostka organizacyjna Instytutu Psychologii Stosowanej udostępnia metody psychologiczne: studentom psychologii (studia stacjonarne i niestacjonarne), pracownikom naukowym i administracyjnym Instytutu Psychologii Stosowanej oraz doktorantom pracowników tego Instytutu.

Zasoby biblioteczne.

Biblioteka Wydziałowa mieszcząca się w budynku Wydziału Zarządzania i Komunikacji Społecznej UJ zapewnia materiały do wszystkich zajęć i programów kształcenia. Jest nowoczesną konstrukcją wyposażoną w urządzenia i zasoby dla wszelkich potrzeb naukowo-dydaktycznych

Dzięki rozwiązaniom architektonicznym i technicznym budynku z Biblioteki mogą korzystać osoby niepełnosprawne. Całość zbiorów Biblioteki obejmuje około 100 000 woluminów wydawnictw zwartych i ciągłych. W prenumeracie znajduje się 68 czasopism polskich oraz 15 zagranicznych.

Od roku 1998 Biblioteka Wydziałowa WZiKS UJ współuczestniczy wraz z Biblioteką Jagiellońską w dostępie do Katalogu Komputerowego UJ w systemie VIRTUA / VTLS). Wszystkie pozycje z zakresu psychologii, oferowane przez Bibliotekę Wydziałową, są skomputeryzowane, znajdują się w katalogu komputerowym Uniwersytetu Jagiellońskiego, a użytkownicy mogą je wyszukiwać przez każdy komputer z dostępem do Internetu.

W lipcu 2010 r. Biblioteka uzyskała certyfikat na zgodność z wymaganiami normy ISO 9001. Pełni funkcje placówki naukowej.

2. Opinia studentów na temat obiektów dydaktycznych, socjalnych i sportowych, w tym ich wyposażenia .

Wydział dysponuje wystarczającą liczbą pomieszczeń dydaktycznych. W trakcie spotkania z zespołem akredytującym studenci zwracali uwagę na bardzo dobrze wyposażone i funkcjonalne sale wykładowe (m.in. sala lustrzana). Budynek Wydziału jest nowy, w pełni dostosowany do potrzeb studentów niepełnosprawnych w Bibliotece znajduje się specjalistyczny sprzęt umożliwiający studentom niepełnosprawnym korzystanie z księgozbioru (powiększalniki, sprzęt komputerowy). Żacy bardzo wysoko oceniają wyposażenie sal dydaktycznych, w których znajduje się nowoczesny sprzęt pozwalający na prowadzenie zajęć z wykorzystaniem metod multimedialnych.

Zajęcia wychowania fizycznego odbywają się w obiekcie sportowym, który jest oddalony od budynku głównego Uczelni. Studenci pozytywnie ocenili warunki w nim panujące.

Studenci mają możliwość ubiegania się o przyznanie miejsca w domach studenckich należących do wizytowanego Uniwersytetu. Standard domów studenckich jest bardzo zróżnicowany co nie ma odzwierciedlenia w cenie. Często zdarza się, iż studenci mieszkając w skrajnie różnych warunków płacą porównywalne kwoty za wynajem pokoju.

Studenci mają możliwość skorzystania z Internetu jedynie w Bibliotece Wydziałowej, gdzie znajdują się stanowiska komputerowe. W budynku Wydziału funkcjonuje punkt gastronomiczny, ksero a na korytarzach znajdują się automaty z napojami. Wydział dysponuje wystarczającą liczbą miejsc parkingowych. W opinii studentów księgozbiór Biblioteki Wydziałowej jest zbyt ubogi.

Wnioski:

Budynek Wydziału jest nowoczesny i w pełni dostosowany do potrzeb nowoczesnego ośrodka nauki i dydaktyki uniwersyteckiej, także dla osób niepełnosprawnych. Instytut korzysta z infrastruktury Wydziału w systemie wolatywnych sal, które są dobrze wyposażone. Zastrzeżenia może budzić jedynie standard niektórych domów studenckich. Pozostałe warunki bazy dydaktycznej i naukowej są godne zazdrości.

Część VII. Sprawy studenckie.

1. Ocena spraw studenckich, w tym działalności samorządu i organizacji studenckich oraz współpracy z władzami uczelni.

Przedstawiciele samorządu studenckiego bardzo dobrze oceniają współpracę z władzami i administracją uczelni. *Regulamin Samorządu Studentów Uniwersytetu Jagiellońskiego* został sprawdzony pod względem zgodności z ustawą i statutem uczelni przez Senat, co zostało potwierdzone odpowiednią dokumentacją przedłożoną podczas wizytacji. Jest to zgodne z art. 202 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Przepisy Regulaminu są skonstruowane poprawnie i w sposób jasny określają wybór, funkcjonowanie oraz kompetencje poszczególnych organów samorządu studenckiego.

Studenci wchodzi w skład poszczególnych komisji takich jak Komisja Dyscyplinarna dla Studentów. Przedstawiciele studentów są również powoływani na członków Senatu Uczelni oraz Rady Wydziału, lecz liczba studentów i doktorantów wchodzących w skład Rady Wydziału nie spełnia ustawowego minimum wynikającego z art. 67 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, który wynosi co najmniej 20% składu wyżej wymienionego organu kolegialnego. W losowo wybranych listach obecności z posiedzeń Rady Wydziału procent przedstawicieli studentów i doktorantów wynosił ok. 17 %.

Samorząd wydziałowy ma do swojej dyspozycji odpowiednio wyposażone biuro mieszczące się w budynku wydziału. Środki finansowe wydatkowane na działalność samorządu studenckiego pochodzą zarówno od Władz Dziekańskich, Samorządu Studentów UJ, jak również z Fundacji Studentów i Absolwentów UJ „Bratniak”. Uczelnia zapewnia środki niezbędne do funkcjonowania samorządu studenckiego.

Należy zauważyć, iż samorząd studencki Wydziału Zarządzania i Komunikacji Społecznej, działa bardzo aktywnie oraz przeprowadza bardzo dużo akcji prostudenckich m.in. konkursy, zawody sportowe.

1. Ocena systemu opieki materialnej i socjalnej oferowanej studentom wizytowanej jednostki.

System opieki materialnej i socjalnej istniejący w wizytowanej jednostce spełnia swe zadania, jest jasny i funkcjonuje prawidłowo. Rektor Uczelni w porozumieniu z odpowiednim organem Samorządu studenckiego dokonuje podziału funduszu pomocy materialnej co jest

zgodne z art. 174 pkt. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Stypendia są przydzielane według jasnych kryteriów przez dwuinstancyjne Komisje Stypendialne. W obu organach studenci stanowią większość, co jest zgodne z art. 177 ust. 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Decyzje dotyczące przyznawania świadczeń konstruowane są w sposób zgodny z art. 107 kodeksu postępowania administracyjnego. Wypłata świadczeń odbywa się bez zbędnych opóźnień na konto bankowe studenta. Akty wewnętrzne dotyczące pomocy materialnej dostępne są na stronie internetowej Uczelni.

Studenci mają możliwość ubiegania się o zakwaterowanie w Domach Studenckich należących do Uczelni.

Pomoc materialna przyznawana jest zgodnie z Regulaminem ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń, ustalonym w trybie art. 186 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2005 roku Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365 z późn. zm.) i obowiązującym od dnia 1.08.2009 r.

W ramach pomocy materialnej dla studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych UJ, studenci mogą się ubiegać o pomocy finansową. Wniosek studenta rozpatruje Wydziałowa Komisja Stypendialna. Stypendia mogą otrzymywać stypendium socjalne, za wyniki w nauce, za wyniki w sporcie, zapomogę. Wydaje się że regulacje prawne i praktyka nie odbiega w powyższym zakresie od normy krajowej dla dużych uczelni państwowych.

2. Opinie studentów prezentowane w czasie spotkania z zespołem oceniającym.

W spotkaniu wzięło udział około 15 studentów studiów stacjonarnych, reprezentujących różne roczniki. Uczestnicy spotkania pozytywnie oceniają Uczelnię oraz jej kadrę dydaktyczną. W opinii studentów ważnym czynnikiem, przy wyborze szkoły wyższej była ciekawa oferta kształcenia oraz wysoko wykwalifikowana kadra dydaktyczna.

Zdaniem studentów nauczyciele akademicy są w pełni przygotowani do zajęć, które dzięki temu są prowadzone w sposób profesjonalny. Większość dydaktyków stara się zainteresować studentów tematem zajęć dzięki praktycznemu podejściu do omawianej materii. Prowadzący przekazują na pierwszym spotkaniu sylabusy, informują o kryteriach zaliczania przedmiotów. Studenci kierunku psychologia nie mają problemu z odbyciem i zaliczeniem praktyk, których przebieg oceniają pozytywnie. Uczestnicy spotkania uważają, iż studia na kierunku psychologia stwarzają odpowiednie warunki do rozwoju naukowego i

osobistego.

Studenci zgłaszali zastrzeżenia do organizacji nauczania języków obcych. Dyżury lektorów języków obcych odbywają się w budynku znacznie oddalonym od Wydziału, co w opinii uczestników spotkania, utrudnia uczęszczanie na godziny konsultacyjne.

Na spotkaniu z zespołem akredytującym studenci pozytywnie ocenili stronę internetową Uczelni, która w ich odczuciu znakomicie spełnia swoje zadanie. Żacy negatywnie ocenili elektroniczny system zapisów na przedmioty, który w ich odczuciu jest niewydolny i w pierwszych minutach rejestrowania się na zajęcia przez USOS zawiesza się, bądź nie przyjmuje tak dużej liczby chętnych.

Podczas spotkania poruszona została kwestia wymian studenckich w ramach programu MOST i Erasmus. Studenci pozytywnie ocenili organizację systemu wymian międzynarodowych, uznając jednocześnie, iż program MOST jest im w ogóle nie znany.

Studenci negatywnie oceniają możliwość fakultatywnego zaliczenia zajęć wychowania fizycznego. Taki stan rzeczy jest skutkiem następującej praktyki. W ramach zaliczenia zajęć wychowania fizycznego studenci mogą zapisywać się do poszczególnych sekcji sportowych AZS, jednak żeby móc się do nich zapisać, należy mieć już osiągnięcia w danej dziedzinie sportu. Żacy wyrazili chęć uczęszczania na dane sekcje sportowe w celu rozwoju od podstaw umiejętności w danej dyscyplinie sportowej.

W trakcie trwania spotkania studenci wizytowanego kierunku poinformowali, że posiadają niewiele informacji na temat działalności Biura Karier. Uważają, że powinna zostać przeprowadzona akcja promująca Biuro Karier na Wydziale.

Wnioski:

Działalność samorządu studenckiego jak również jego współpracę z władzami Uczelni należy ocenić pozytywnie. Zastrzeżenia budzi niespełnienie ustawowego minimum 20 % udziału przedstawicieli studentów i doktorantów w Radzie Wydziału. Pozytywnie ocenić należy system przyznawania pomocy materialnej, z wyjątkiem zastrzeżeń dotyczących przyznawania stypendium za wyniki sportowe. W trakcie spotkania studenci wypowiadali się pozytywnie na temat Wydziału, wskazując jednocześnie obszary, które ich zdaniem wymagają zmian: lektoraty z języków obcych, rejestracja w systemie USOS, informacje o programie MOST.

Część VIII. Dokumentacja toku studiów.

Ocena zgodności prowadzonej w uczelni dokumentacji toku studiów, w tym albumu studentów, księgi dyplomów, teczek osobowych studentów i absolwentów, kart okresowych osiągnięć studenta i indeksów, wydawanych dyplomów i suplementów z przepisami prawa.

Album studenta i księga dyplomów prowadzone są centralnie dla całej Uczelni w formie elektronicznej. Zawierają one wszystkie wymagane w myśl przepisów rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów (Dz. U. Nr 224, poz. 1634) informacje.

Protokoły zaliczenia przedmiotu w zdecydowanej większości prowadzone są zgodnie z § 10 ww. rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Analiza losowo wybranych teczek studentów, osób skreślonych z listy studentów i absolwentów wykazała, iż są one prowadzone poprawnie i zawierają wymagane dokumenty, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów.

Stwierdzono, iż decyzje wydawane w indywidualnych sprawach studenckich zawierają wymagane przepisami prawa elementy.

Oglądowi poddano losowo wybrane indeksy i karty okresowych osiągnięć studenta. Nie stwierdzono w nich poważnych uchybień. Rejestr wydawanych indeksów i legitymacji jest prowadzony poprawnie. Wpisy są sporządzane zgodnie z § 8 ww. rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Oglądowi poddano losowo wybrane dyplomy i suplementy oraz dokumenty związane z procesem dyplomowania. Dyplomy sporządza się poprawnie, w wymaganym przepisami terminie trzydziestu dni od dnia złożenia egzaminu dyplomowego. Protokoły egzaminu dyplomowego są prowadzone prawidłowo, stosownie do § 11 ust. 2 rozporządzenia w sprawie dokumentacji przebiegu studiów. Nie stwierdzono uchybień w pozostałej dokumentacji związanej z procesem dyplomowania.

Analiza dokumentacji toku studiów pozwoliła na stwierdzenie, iż jest ona prowadzona w sposób prawidłowy. Dostrzeżono jedynie nieliczne niedociągnięcia, które nie wpływają na ogólną pozytywną ocenę tego aspektu działalności Uczelni.

Część IX. Podsumowanie.

1. Ocena spełnienia standardów jakości kształcenia.

Tabela nr 5.

Część raportu	Nazwa standardu	Ocena spełnienia standardów				
		wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
Cz. II	Struktura kwalifikacji absolwenta		x			
Cz. II	Plany studiów i programy nauczania			x		
Cz. IV	Kadra naukowo-dydaktyczna		x			
Cz. II	Efekty kształcenia			x		
Cz. V	Badania naukowe			x		
Cz. III	Wewnętrzny system zapewnienia jakości			x		
Cz. VI	Baza dydaktyczna	x				
Cz. I, VII	Sprawy studenckie		x			
Cz. I, IV, VIII	Kultura prawna uczelni i jednostki		x			
Cz. I, II, III	Kontakty z otoczeniem	x				
Cz. II, V	Poziom umiędzynarodowienia			x		

2. Ocena perspektyw utrzymania i rozwoju kształcenia na ocenianym kierunku...

1. Instytut dysponuje znakomitą bazą materialną dla potrzeb dydaktyki
2. Zajęcia z założenia mają rozbudowane treści praktyczne, co jest dobrą strategią. Ta cecha dydaktyki może w przyszłości być wyróżnikiem Instytutu na gruncie krajowym.
3. Jednocześnie zajęcia teoretyczne stanowiące o różnicy między uniwersytetem a wyższą szkołą zawodową– nie są na wysokim poziomie. Odbiegają pod względem prezentowanych studentom treści od wiodących uczelni w Polsce. Ponieważ teoria szeroko rozumiana jest nieodzownym elementem twórczego podejścia do istniejących praktyk psychologa profesjonalisty (tzn. umiejętności ich dostosowania do nowych okoliczności, utrzymywania refleksyjnego kontaktu z literaturą i rozwojem wiedzy) to istnieje ryzyko, że

absolwenci Instytutu będą w dalszej perspektywie przegrywać rywalizację zawodową z absolwentami najlepszych krajowych uczelni. Zapobiec temu może zwrócenie uwagi na jakość kadry nauczającej przedmioty teoretyczne i na zwiększenie roli seminarium magisterskiego (które może mieć nachylenie praktyczne) a także zwiększenie zakresu tematycznego i liczby obowiązkowych godzin zajęć fakultatywnych. W ostatnim przypadku rekomendujemy większe wykorzystywanie propozycji innych wydziałów UJ, zwłaszcza Instytutu Psychologii Wydziału Filozoficznego .

4.Uczelnia jest generalnie bardzo dobrze oceniana przez studentów. Studenci najbardziej cenią sobie przyjazną atmosferę na UJ, kompetentną kadrę dydaktyczną, a także możliwość udziału w badaniach prowadzonych przez pracowników naukowych Wydziału.

5.Mimo zastrzeżeń zawartych w p.3, uważamy iż Instytut Psychologii Stosowanej WZiKS UJ jest ośrodkiem, który dobrze realizuje swoje zadania naukowo-dydaktyczne. Jest istotną alternatywą względem innych ośrodków kształcących psychologów, oferując wiele zajęć pozwalających studentom opanować praktyczne problemy pracy psychologa. Ma szansę stworzyć unikatowy ośrodek, w którym proponowane są studentom zajęcia z psychologii sądowej, czy też zajęcia związane z neuroergonomią.

Andrzej Wójtowicz

Członek PKA

W odpowiedzi na raport Władze Uczelni i Wydziału odniosły się do sformułowanych w raporcie uwag przedstawiając dodatkowe informacje, wyjaśnienia i stosowne dokumenty, nie uzasadniają one jednak zmiany uprzednio sformułowanych ocen.